Opłatą pocztowa uiszczona gotówką. WYDANIE V.

Rok XXII. Kraków czwartek 31 sierpnia 1993 Nr. 239

NOWY DZIENNIK

Adres dla przesyłek pocztowych: Kraków, Skrytka 555. Redakcja i Administracja: ul. Orzeszkowej 7. Telefon Redakcji 136-89, Administracji 102-79 (prenumerata). 206-70 (inseraty). Konto czekowe P.K.O. w Krakowie 400.630

15 GROSZY

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty nie odpowiada. [illegible] ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie.

W CHWILI DZIEJOWEJ

(az) KRAKÓW 31 sierpnia.

Przeżywamy wielkie chwile. Zegar dziejowy posuwa się z zawrotną szybkością naprzód, każda chwila przynosi nowe wstrząsy, nowe emocje o napięciu dramatycznym — czujemy wszyscy, że staliśmy się współuczestnikami potężnego dramatu dziejowego, którego przebieg będzie miał wpływ decydujący na przyszłe losy świata.

Takie chwile, które z zrządzeniem losów przypadło nam przeżywać, stawiają wobec każdego z nas wielkie obowiązki, zakrojone na miarę heroiczną. Nie ma w tej chwili miejsca na małość, na słabość, na poddawanie się chwilowym nastrojom. Trzeba umieć wznieść się ponad troski i bóle życia osobistego, dostroić uczucia i myśli do powagi momentu dziejowego, jaki przeżywamy, trzeba zdobyć się na najwyższą ofiarność, jakiej wymaga od nas w tej chwili Rzeczpospolita.

Chwila jest niewątpliwie ciężka. Cierpienia jednak, które niesie z sobą, koi i łagodzi poczucie głębokiej dumy, która wzbiera w nas, gdy uświadamiamy sobie, że oto jesteśmy obywatelami państwa, które pierwsze miało odwagę przeciwstawić się brutalnej przemocy i siłom barbarzyństwa. Dotąd świat im pokornie ulegał. Ustępowały im krok za krokiem największe potęgi europejskie w dążeniu do stworzenia bodaj jakiejś złudnej fikcji pokoju. Dopiero godne i stanowcze stanowisko Polski, która w poczuciu swej siły mocarstwowej, w oparciu o swą niezwyciężoną armię, pierwsza oświadczyła kategorycznie n i e *na zuchwałe uroszczenia żywiołów agresji i grabieży — stanowisko, które dziś wzbudza najgłębszy podziw na całym świecie, ono spowodowało, że ciemne te siły terroru i szantażu, okrucieństwa i nienawiści musiały zachwiać się w swej bezgranicznej bucie, mając dziś cały świat cywilizowany, zbrojny i potężny, przeciwko sobie.*

Metoda nikczemnego szantażu trwa jednak w dalszym ciągu, a nawet wzmaga się, ci bowiem, którzy ją stosują liczą na to, że może przecież uda się świat pragnący pokoju zastraszyć i coś dla siebie wytargować. Z jakąś zaciekłą furią prowadzona jest nadal ohydna i plugawa kampania oszczerstw i kłamstw, w której celują hitlerowscy mistrzowie propagandy. Dywersyjne bandy niepokoją nasze granice, usiłując także szerzyć zamęt wewnątrz kraju. A wreszcie stały system prowokacji na terenie „wolnego" miasta, bezprzykładny terror, stosowany wobec żywiołu polskiego, nieuszanowanie nawet eksterytorialności polskich placówek konsularnych, ostatnio zaś umożliwiona przez zdrajców sąsiedniego narodu słowackiego okupacja militarna obszaru Słowacji dla uzyskania bramy wypadowej przeciwko Polsce — wszystko to są ogniwa tego łańcucha szatańskich knowań, które w mniemaniu berlińskich opętańców mają zapewnić im łatwe zwycięstwo metodą sudecko-monachijską.

Pomylili się w swych rachubach. Liczyli na słabość Polski, a oto widzą jej s i ł ę *i potęgę nieustraszoną. Nowe zarządzenia obronne, które zmuszony był rząd polski wydać, rychło przyprowadzą szaleńców do opamiętania. Polska czyni wszystko, co w jej mocy leży, by uniknąć krwawej rozprawy, przyjmując każdą inicjatywę zmierzającą do pokojowego zażegnania konfliktu — byle nie za cenę naruszenia suwerenności państwowej i integralności terytorialnej Państwa Polskiego. Ale gdy wszystkie próby pokojowe z winy zachłannego wroga zawiodą — trwamy w ostrym pogotowiu. Stoimy z bronią gotową do strzału — w obronie tego, co droższe jest ponad wszystko, w obronie niepodległości, w obronie zagrożonej wolności.*

Łączymy się wszyscy dzisiaj bez żadnych różnic dokoła sztandarów zwycięskiej Armii Polskiej. Poniesiemy każdą ofiarę, zdobędziemy się na każde poświęcenie, jakiego chwila obecna wymagać od nas będzie. Jesteśmy gotowi na wszystko. Po trzykroć błogosławiony jest pokój, modlimy się wszyscy o niego gorąco, ale nie ma takiej siły, któraby zdołała narzucić nam pokój, polegający na hańbie i poniżeniu, na klęsce i niewoli. Naszym hasłem — honor i zwycięstwo!

Obronne zarządzenia wojskowe w Polsce

WARSZAWA, 30. 8. PAT. RZESZA NIEMIECKA PROWADZI OD SZEREGU MIESIĘCY AGRESYWNĄ POLITYKĘ W STOSUNKU DO RZECZYPOSPOLITEJ. KAMPANIA PRASOWA, ZAWIERAJĄCA GROŹBY I OŚWIADCZENIA CZYNNIKÓW KIEROWNICZYCH NIEMIEC, SYSTEMATYCZNE PROWOKOWANIE INCYDENTÓW GRANICZNYCH, WRESZCIE STALE WZMAGAJĄCA SIĘ KONCENTRACJA ZMOBILIZOWANYCH SIŁ ZBROJNYCH NA GRANICY POLSKIEJ, STANOWIĄ TEGO WYRAŹNY DOWÓD. OSTATNIO DZIAŁANIA NA TERENIE WOLNEGO MIASTA ZWRÓCONE PRZECIW NIEZAPRZECZALNYM PRAWOM I INTERESOM RZECZYPOSPOLITEJ ORAZ JAWNE PRETENSJE TERYTORIALNE NIEMIEC W STOSUNKU DO PAŃSTWA POLSKIEGO NIE POZOSTAWIAJĄ WĄTPLIWOŚCI, ŻE ISTNIEJE ZAGROŻENIE RZECZYPOSPOLITEJ.

WSZELKIE PRÓBY AKCJI KONCYLIACYJNEJ PODJĘTE BĄDŹ TO PRZEZ WYSOKIE OSOBISTOŚCI DZIAŁAJĄCE DLA SPRAWY POKOJU, BĄDŹ TEŻ PRZEZ RZĄDY PAŃSTW Z POLSKĄ ZAPRZYJAŹNIONYCH, A OŻYWIONYCH TYM SAMYM DUCHEM, BYŁY STALE PRZYJMOWANE PRZEZ RZĄD POLSKI Z PEŁNĄ APROBATĄ, NIE ZNALAZŁY JEDNAK DOTYCHCZAS U RZĄDU RZESZY ŻADNEGO ODDŹWIĘKU.

W OBLICZU TYCH WYDARZEŃ, ZWŁASZCZA PO WKROCZENIU WOJSK NIEMIECKICH NA TEREN OŚCIENNEGO PAŃSTWA SŁOWACJI, RZĄD POLSKI PO WYDANIU POPRZEDNICH ZARZĄDZEŃ, ZMUSZONY JEST W DNIU DZISIEJSZYM UZUPEŁNIĆ POGOTOWIE PRZEZ ODPOWIEDNIE DO SYTUACJI OBRONNE ZARZĄDZENIA WOJSKOWE.

POLITYKA RZĄDU POLSKIEGO, KTÓRY NIE ŻYWIŁ I NIE ŻYWI W STOSUNKU DO ŻADNEGO PAŃSTWA ZAMIARÓW AGRESYWNYCH, NIE ULEGNIE ZMIANIE. CHĘĆ LOJALNEJ WSPÓŁPRACY ZE WSZYSTKIMI PAŃSTWAMI, KTÓRA ZNALAZŁA OSTATNIO WYRAZ W ODPOWIEDZI UDZIELONEJ PRZEZ PANA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ PREZYDENTOWI STANÓW ZJEDNOCZONYCH NAJLEPIEJ CHARAKTERYZUJE TENDENCJE POLITYKI POLSKIEJ.

Generalicja ostrzega Hitlera

Kopenhaga, 30. 8. (r) Uciekinierzy z Niemiec, przybywający do Danii oświadczają, że w postępowaniu Hitlera znać jeszcze ciągle wahania. Poglądy kierowniczych czynników partyjnych nie są jednolite. Wzmaga się chaos gospodarczy i moralny, a z nim terror. Komuniści rozrzucają masowo ulotki. Panuje powszechne przekonanie, że Hitler waha się jeszcze w wyborze dróg, zwłaszcza po zaskoczeniu go silną reakcją szeregu państw na układ z Moskwą. Wielki wpływ na wahania Hitlera wywarło stanowisko generalicji niemieckiej, która dopiero pierwsza poinformowała go o stanie przygotowań militarnych frontu pokoju.

Potężne wrażenie miała wywrzeć wiadomość o pojawieniu się floty angielsko-francuskiej u wrót Bałtyku, również pewien wpływ wywarła gra Sowietów.

PŁASZCZE nieprzemakalne
PLEDY WEŁNIANE
JULJUSZ NACHT, Kraków, Stradom 5

Odpowiedź Hitlera nie zmienia sytuacji

Londyn, 30. 8. PAT. Odpowiedź Hitlera, odszyfrowana około północy w Foreign Officea, była przedmiotem dokładnych studiów w ciągu nocy. Lord Halifax, który aż do północy w ciągu półtorej godziny konferował z pre mierem, opuścił w tym czasie dom premiera i udał się do Foreign Office, gdzie w towarzystwie stałego podsektetarza stanu sir Alexandra Cadogana, parlamentarnego wiceministra spraw zagranicznych Buttlera i głównego doradcy premiera Chamberlaina, sir Horace Wilsona, studiował odpowiedź Hitlera do godziny w pół do 3-ciej nad ranem. Opuszczając Foreign Office, lord Halifax oświadczył pytającym go dziennikarzom, że nic nie jest w stanie ujawnić o odpowiedzi, lecz odpowiedź ta rozważana będzie dokładnie przez gabinet brytyjski, który się zbierze dzisiaj rano.

Z kół zazwyczaj dobrze poinformowanych korespondent P. A. T. dowiaduje się, że odpowiedź Hitlera jest dokumentem długim, zawierającym 9 stron pisma maszynowego, lecz, że dokument ten w istocie rzeczy w niczym sytuacji nie zmienia. Rzą, prasa podkreśla, że Hitler nie wyrzekł się jeszcze nadziei na odrębne porozumienie z mocarstwami zachodnimi. O woli angielskiej wypełnienia tych zobowiązań rząd niemiecki jest poinformowany w sposób nie budzący wątpliwości. Kryzys europejski wszedł zdaniem dziennikarzy w nocy z wtorku na środę w stan szczytowego nasilenia.

Włochy wierzą w akcję pokojową Mussoliniego

Rzym, 30. 8. (r). Nastroje opinii publicznej podlegają nieustannym wahaniom. Po okresie pesymizmu zaznaczyło się znowu pewne odprężenie w nastrojach. Masy włoskie wierzą, że Mussolini prowadzi nadal w skrytości akcję pokojową. Duże znaczenie przywiązuje się do nieustannego kontaktu między Mussolinim a Hitlerem, oraz do rozmowy hr. Ciano z ambasadorem brytyjskim, sir Percy Lorrainem. Włochy wierzą, że Mussolini w ostatniej chwili wystąpi z jakimś oświadczeniem, które powstrzyma wybuch. Pomimo to ludność jest przygnębiona różnymi zarządzeniami i ograniczeniami w życiu codziennym, w szczególności ograniczeniem dań w restauracjach, zakazem używania samochodów do celów prywatnych oraz zaciemnianiem miast.

Watykan zachowuje optymizm

Rzym, 30. 8. (R). Watykan śledzi nadal obecne wypadki z jak największą uwagą, zachowując jeszcze optymizm. Optymizm ten opiera się na fakcie, że rozmowy nadal jeszcze trwają i że drogi do pokojowego załatwienia konfliktu nie są wyczerpane. Ze szczególną uwagą śledzi się tutaj stanowisko Włoch. Prasa watykańska uważa, że spokojne i powściągliwe stanowisko Włoch jest czynnikiem pożądanym w obecnej sytuacji. Poza tym organ watykański wypowiada się za całkowitym rozwiązaniem problemów europejskich, gdyż problem polsko-niemiecki może być rozpatrywany jedynie na tle sytuacji ogólnej. Koniecznym jest rozwiązanie takie, po którym nie wypływałyby ciągle nowe konflikty, pogarszające ponownie sytuację między narodami.

Wahają się szanse pokoju i wojny

Warszawa, 30. 8. (Sin.) Sytuacja w rokowaniach angielsko-niemieckich zmienia się z dnia na dzień. Występują objawy anginy, przy której gorączka to się podnosi, to opada. Wczoraj zdawało się, że nastąpiło pewne odprężenie i że dzięki mediacji Rzymu koncyljacja zostanie wzięta pod uwagę. Jednakże już w ciągu wczorajszego popołudnia i wieczora i w ciągu dnia dzisiejszego nastąpił szereg wypadków, z powodu których działalność dyplomatyczna napotyka na coraz większe przeszkody. Próba mediacji w obecnej fazie upadła. Rząd niemiecki nie przyjął żadnych apelów w tym kierunku. Odpowiedź udzielona Chamberlainowi mimo iż nie została ogłoszona, nie odbiega — wedle krążących pogłosek — od odpowiedzi udzielonej Daladierowi. Ponadto sytuacja w Gdańsku uległa pogorszeniu, albowiem Niemcy w Gdańsku starają się szeregiem faktów dokonanych naruszyć uprawnienia rządu polskiego w Gdańsku.

Nadto nastąpił wczoraj fakt poważny, dowodzący, że akcja agresywna Niemiec postępuje naprzód. Dokonano okupacji Słowacji, koncentrując na granicy polskiej wojska niemieckie. To spowodowało zarządzenia wojskowe, wydane w ciągu dnia dzisiejszego. Oczywiście nie znaczy to, że Polska odrzuca próbę porozumienia, ale porozumienie musi nastąpić zgodnie z interesami i suwerennymi prawami Polski.

Rokowania, trwające dotychczas w Londynie, które się zakończyły posiedzeniem gabinetu bez wydania komunikatu i bez zwołania parlamentu, wywołują wrażenie wśród polityków angielskich, jak gdyby szanse pokoju i wojny wahały się na 50 procent to w jedną, to w drugą stronę. Natomiast panuje ogromne ożywienie w Watykanie, który próbuje wziąć jeszcze na siebie inicjatywę pokojową.

Kryzys osiągnął punkt szczytowy

Londyn, 30. 8. (r). Rozmowa Hendersona z Hitlerem trwała około 20 minut. W czasie rozmowy Hitler uzupełnił ustnie swój pisemny dokument. Przy rozmowie obecny był min. Ribbentrop.

Ton prasy angielskiej jest w dalszym ciągu poważny i spokojny. Treść czołowych artykułów pokrywa się z naczelnym hasłem wysuniętym przez premiera Chamberlaina, że słowo dane Polsce zostanie dotrzymane.. Oczekuje się ponownego posiedzenia parlamentu, na którym premier udzieli dalszych informacji o wymianie zdań między Londynem i Berlinem. Prasa z uznaniem wyraża się o wszystkich inicjatywach pokojowych, podkreślając, że front pokoju wyrazi na nie swą zgodę, podczas gdy Berlin odpowiedzi nie udzielił..

„Times" uważa stanowiska obu stron za całkowicie wyjaśnione. Wobec tego, że Hitler wzmaga kampanię antypolską, wyrażając zarazem pragnienie porozumienia z Anglią i Francją, prasa podkreśla...

Anglia odpowie Hitlerowi

Londyn, 30. 8. PAT. Reuter donosi, iż posiedzenie gabinetu brytyjskiego zakończyło się o godzi 13-ej. Gabinet obradował 1 1/2 godziny.

Możliwe jest, że na ostatnie oświadczenie Hitlera będzie udzielona odpowiedź. Dotychczas nie ukazało się żadne zarządzenie zwołujące parlament, który jak wiadomo, odroczony został do przyszłego wtorku. Oczywiście, że parlament może być zwołany każdej chwili o ile zajdzie potrzeba.

Doniosłe znaczenie protestu rządu R. P. do rządu słowackiego

Londyn, 30. 8. PAT. Cała prasa angielska nadaje duże znaczenie protestowi polskiemu, skierowanemu do rządu słowackiego z racji objęcia Słowaczyzny przez wojska niemieckie. Dzienniki uważają, że protest ten posiada doniosłe znaczenie. Korespondent dyplomatyczny „Daily Telegraph" pisze na ten temat, że komunikat Polski o proteście prawdopodobnie ma na celu zwrócenie z góry uwagi na fakt, ze Polska uprawniona będzie według postanowień polsko-angielskiego układu o wzajemnej pomocy oczekiwać ze strony W. Brytanii, o ile Polska uzna za rzecz konieczną, przeciwstawić się przy użyciu swoich sił zbrojnych, pośredniemu zagrożeniu niepodległości Polski, jakie wyobraża koncentrowanie wojsk niemieckich na granicy polsko-słowackiej.

Przymusowe zrzeszenie przedsiębiorstw węglowych

Warszawa, 30. 8. PAT. Minister Przemysłu i Handlu rozporządzeniem z dnia 28 bm., wydanym w porozumieniu z ministrem skarbu, powołał do życia przymusowe zrzeszenie przedsiębiorstw węglowych i ich związków pod nazwą naczelna organizacja przemysłu węglowego. Celem powołanej organizacji jest normowanie produkcji oraz zbytu węgla w kraju i zagranicą. Zrzeszać ona będzie wszystkie przedsiębiorstwa węglowe, zajmujące się produkcją węgla kamiennego i brunatnego, brykietów węglowych i koksu oraz te przedsiębiorstwa, które trudnią się sprzedażą tych produktów w zastępstwie biur sprzedaży przedsiębiorstw wytwarzających je. Do tej ostatniej grupy zaliczać się więc będą wspólne biura sprzedaży, koncerny oraz spółka „Paliwo".

Członkami naczelnej organizacji przemysłu węglowego, w myśl wydanego rozporządzenia stają się następujące związki przedsiębiorstw węglowych: 1) Unia Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach, 2) Rada przemysłowców górniczo-hutniczych Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, 3) Polska Konwencja Węglowa w Katowicach, 4) Związek Pracodawców Górnośląskiego Przemysłu górniczo-hutniczego w Katowicach, 5) Rada zjazdu przemysłowców górniczych i hutniczych Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu.

Wydane rozporządzenie, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, ustala, że naczelna organizacja przemysłu węglowego posiada osobowość prawną ze statutem nadanym przez ministra przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrem skarbu. Kontrolę działalności powołanej organizacji sprawuje minister przemysłu i handlu.

Utworzenie konsulatu litewskiego w Wilnie

Kowno, 30. 8. (A) Wedle informacji ze źródeł miarodajnych, sprawa utworzenia generalnego konsulatu litewskiego w Wilnie została już przesądzona. Konsulat zostanie uruchomiony w pierwszej połowie września. Na pierwszego konsula litewskiego został desygnowany dr Prymakas, obecny charge d'affaires poselstwa litewskiego w Warszawie. Do tego posunięcia rządu litewskiego w chwili obecnej koła polityczne przywiązują bardzo duże znaczenie, wskazując, że jest to wyraźne zaakcentowanie, iż Litwa zgodnie ze swą polityką ścisłej neutralności nie ma najmniejszego zamiaru angażowania się w kombinacje antypolskie.

Przesunięcie terminu „Tygodnia Gór"

Warszawa, 30 8. PAT. Komitet główny „Tygodnia Gór" komunikuje nam, że termin tegorocznego „Tygodnia Gór", zapowiedzianego na dni 7—12 września rb., został przesunięty.

O nowym terminie nastąpią oddzielne zawiadomienia. Prace organizacyjne nie uległy zahamowaniu.

Pokój zależy tylko od Hitlera

Londyn, 30. 8. PAT. Naczelnym zagadnieniem większości dzienników angielskich są dziś stosunki angielsko-niemieckie. „Times" oświadcza, że stosunki angielsko-niemieckie muszą bezwzględnie zależeć od całkowitego porzucenia metod zagrożenia i siły przez Niemcy i to nie tylko w stosunku do nas, ale i w stosunku do wszystkich innych. Jak to powiedział wczoraj premier, niemożliwym jest podzielenie Europy na części różnie traktowane. Metody Niemiec w stosunku do Polski były ostatnią próbą, jak wygląda w rzeczywistości gotowość Niemiec do utrzymywania stosunków z innymi narodami na podstawach, które pozwoliłyby na międzynarodowe porozumienie godne zaufania.

„News Chronicle": Jeżeli Hitler pragnie żyć w zgodzie z Wielką Brytanią, to musi uszanować to, co W. Brytania zobowiązała się respektować.

„Daily Telegraph" pisze, że od Hitlera zależy, czy oddali się groźba wojny.

Hull otrzymał informacje o odpowiedzi Hitlera

Waszyngton, 30. 8. PAT. Podsekretarz stanu Hull oświadczył na konferencji prasowej, że otrzymał o odpowiedzi kanclerza Hitlera rządowi brytyjskiemu jedynie ogólnikowe informacje. Uważając te informacje za poufne, odmówił wyjaśnień w tej sprawie. Odmówił również wszelkich wyjaśnień w sprawie inicjatywy monarchów Belgii i Holandii.

Doskonały stan lotnictwa francuskiego

Paryż, 30. 8. PAT. Dziś po południu odbyło się posiedzenie komisji senackiej dla spraw lotniczych. Po przyjęciu do wiadomości wyjaśnień, udzielonych przez jej przewodniczącego, komisja z zadowoleniem stwierdziła stan przygotowań wojskowego lotnictwa francuskiego.

Wydalenie dziennikarza francuskiego z Włoch

Rzym 30. 8. PAT. Korespondent francuskiej agencji Radio, p. Olivec Guyon, wydalony został z Włoch za ocenę polityczne działalności kierownictwa zagranicznej polityki włoskiej. Wydalony dziennikarz francuski jest bratem Roberta Guyona, b. rzymskiego korespondenta „Le Journal" wydalonego z Włoch w pierwszych dniach sierpnia r. b.

Włochy chcą zgody z Egiptem

Kair, 30. 8. PAT. Z kół dobrze poinformowanych donoszą, że poseł włoski w Kairze Mazzolini po powrocie z Włoch odwiedził premiera egipskiego oraz zapewnił go o dobrych intencjach Włoch wobec Egiptu, z którym Włochy pragną żyć w doskonałej harmonii.

CAFE „CYGANERIA" DANCING-BAR

Od 1 września, na otwarcie sezonu rozpoczyna swe występy **Mistrzowska Orkiestra „JOLLY BOYS"** pod dyr. E. GOLDBERGERA i Z. BERLANDA.

W programie artystycznym: Rewelacyjny iluzjonista ARNO COLLIN w nowym repertuarze. — INA ARMAND znakomita tancerka oraz KRYSIA LEŚNICZANKA. 5642k

Gabinet angielski odrzuca roszczenia niemieckie wobec Polski

Londyn, 30. 8. PAT. Jak się dowiaduje korespondent PAT., w gabinecie brytyjskim panuje niezachwiane stanowisko co do odrzucenia wszelkich roszczeń niemieckich wobec Polski. Niewątpliwie dany będzie wyraz w odpowiedzi, jaką rząd brytyjski przekazuje dziś do Berlina. W miarodajnych kołach brytyjskich nie podzielają bynajmniej optymizmu, jaki powstał w Berlinie i uważają sytuację za bardzo poważną.

Gorączkowe narady w Londynie

Londyn, 30. 8. PAT. Wyjątkowa aktywność cechowała dziś decydujące czynniki rządu brytyjskiego. Już wcześnie rano odbyła się u premiera dłuższa narada jego z lordem Halifaxem, po czym premier konferował z szeregiem innych ministrów, jak ministrem spraw wewnętrznych sir Samuelem Hoare, ministrem lotnictwa sir Kingsley Wood i ministrem wojny Hore Belisha. O godz. 11 i pół zebrał się gabinet brytyjski dla rozpatrzenia noty Hitlera i ustalenia zasad odpowiedzi. Posiedzenie gabinetu było niedługie. Po godzinie i 20 minutach, przed godziną pierwszą członkowie gabinetu rozeszli się. W godzinach popołudniowych odbywało się pod przewodnictwem premiera i przy udziale lorda Halifaxa, sir Cadogana i wiceministra Butlera opracowanie odpowiedzi brytyjskiej, która ma być dziś przesłana do Berlina.

W późniejszych godzinach popołudniowych premier Chamberlain udał się do pałacu Buckingham, gdzie przyjęty został na audiencji u króla i poinformował go o sytuacji, po czym przyjął obu leaderów opozycji oraz ambasodara amerykańskiego.

Londyn, 30. 8. PAT. Premier Chamberlain wrócił z pałacu Buckinhamskiego na Downing Street o godz. 18.15. Zebrany tłum zgotował premierowi owację.W parę minut potem na Downing Street został przyjęty szef opozycji liberalnej sir Archibald Sinclair. O godz. 18.20 przybył ambasador Stanów Zjednoczonych Kennedy. O godz. 18.15 do godz. 18.30 bawił w Fereign Office ambasador francuski Corbin.

* * *

Londyn, 30. 8. PAT. O godz. 18-tej został w Foreign Office przyjęty szef opozycji robotniczej Greenwood. Przedtym Greenwood przeprowadził rozmowy z Kingsley Woodem i min. Hore Belisha. Do rozmów tych doszło na życzenie Greenwooda, który chciał się poinformować dokładnie o stanie przygotowań obrony. Poza tym sir Thomas Inskip przyjął wszystkich komisarzy dominiów i udzielił im informacyj, dotyczących sytuacji międzynarodowej.

Dr. med. SZYMON WOLFRAM

specjalista chorób wewnętrz.

powrócił

Kraków, Friedleina 1. Telefon 127-88 5315g

Bojówki niemieckie grasują nad granicą

Rybnik, 30. 8. PAT. Ubiegłej nocy bandy niemieckie ostrzeliwały z terenu niemieckiego w czasie od godz. 24-tej do godz. 1.20 odcinek graniczny koło Szczygłowic w pow. rybnickim na przestrzeni około 1 km. Szczególnie silnie ostrzeliwano urząd celny w Krywałdzie oraz fabrykę „Lignoza". Poza tym ogniem z karabinów maszynowych rzucono około 12 granatów ręcznych.

Tej samej nocy bojówki niemieckie ostrzeliwały od godz. 23 do 1-ej zabudowania, położone w odległości ok. 400 m od urzędu celnego w Wilczy Dolnej, pow. rybnicki. W obu wypadkach napady zostały odparte przez straż obywatelską. Strat w ludziach nie było.

Thaelman wypuszczony na wolność

Budapeszt, 30. 8. (A). Znany przywódca komunistów niemieckich Thälman został wypuszczony na wolność.

—oo—

W poszukiwaniu za dwoma tajemniczymi pasażerami

Nowy Jork, 30. 8. PAT. Dyrektor służby celnej w porcie Nowego Jorku rozkazał, aby pewna liczba parowców cudzoziemskich, a mianowicie „Bremen", „Aquitania" i „Transylwania" pozostała przy nabrzeżu, by pozwolić celnikom na przeprowadzenie rewizji.

Władze celne w Filadelfii zwróciły się do straży nadbrzeżnej z prośbą o odszukanie parowca niemieckiego „Wiegand", który w sobotę opuścił Filadelfię, udając się do Norfolku i który od tego czasu nie podał swej pozycji. Władze pragną stwierdzić tożsamość 2-ch tajemniczych pasażerów, znajdujących się na pokładzie statku.

Likwidacja przechowalni bagażu ręcznego na kolejach

Warszawa, 30. 8. PAT. Dyrekcja okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie podaje do wiadomości, że zarządzono likwidację wszystkich przechowalni bagażu ręcznego, znajdujących się w pomieszczeniach kolejowych, na stacjach i pociągach.

W interesie podróżnych leży jak najspieszniejsze odebranie pozostawionego w przechowalniach bagażu. W razie nie odebrania w najbliższych dniach może to narazić właścicieli na zwłokę w odbiorze bagażu.

—oo—

Ważna rozmowa w sprawie Hiszpanii

Burgos, 30. 8. PAT. Ambasador Francji w Hiszpanii marsz. Petain odwiedził dziś hiszpańskiego ministra spraw zagranicznych Beigbedera.

Po wyjściu marsz. Petain oświadczył dziennikarzom: „Przeprowadziłem ważną rozmowę z hiszpańskim ministrem spr. zagranicznych".

PRZEGLĄD PRASY

T...

Ze zdziwieniem przeczytaliśmy artykuł zamieszczony we wczorajszej „Polsce Zbrojnej" Ze względu na charakter tego pisma nie podejmujemy w obecnej chwili polemiki z niezwykłymi wywodami wspomnianego artykułu. Obecna sytuaccja nie nadaje się do polemiki, podobnie jak nie nadaje się do wysuwania niezrozumiałych zarzutów nie mających zresztą żadnego uzasadnienia.

Czy sznur wytrzyma?

Omawiając obecną sytuację pisze „Kurier Polski":

Nad głową Europy wisi miecz Damoklesa; z tą tylko różnicą, że wisi nie na włosku, lecz na wcale grubym sznurze.

Tak zdaje się wyglądać aktualna sytuacja. Mieczem są nabrzmiałe konflikty, wciąż rozdmuchiwane antagonizmy i rozwijające się w lawinowym tempie przygotowania wojenne.

Natomiast sznur spleciony jest z pragnień pokojowych frontu wolności i z obaw agresorów przed wojną.

Czy sznur wytrzyma?

Należy tu pamiętać, że kraje frontu wolności pragną coraz powszechniej i coraz głębiej pokoju, ale prawdziwego, tj. takiego, który przywraca szacunek dla wolności, sprawiedliwości, prawa, honoru; kraje te rozumieją, że tolerowanie dalszych wyłomów w tych zasadach byłoby gorszym, niż wojna, ciosem w podstawy naszej cywilizacji.

Jeżeli zaś idzie o front agresji, to nie należy zapominać, że może jeszcze nigdy w dziejach świata nie miało tak pełnego zastosowania powiedzenie o mieczu w ręku szaleńca.

Okupacja Słowacji

Cele okupacji Słowacji przedstawia „Nasz Przegląd" następująco:

Okupacja Słowacji przez armię niemiecką, upozorowania zamiarem zabezpieczenia tego kraju przed Polską, która pierwsza właśnie uznała usamodzielnienie się Bratysławy, świadczy najwidoczniej, że Berlin pragnie jeszcze przed decydującą rozgrywką wywrzeć nacisk na Węgry i stworzyć sobie dogodniejsze warunki ewentualnego przemarszu ku granicy polsko - rumuńskiej.

Niemcy zrealizowały ostatnią „ratę" monachijską", likwidując bez żenady Słowację, powołaną do życia na mocy tak zwanego arbitrażu wiedeńskiego.

Nowe ostrzeżenie

O zajęciu Słowacji przez wojska niemieckie pisze „Gazeta Polska":

Fakt okupacji Słowacji, której nikt nie zagrażał, przez wojska niemieckie jest nowym aktem nienasyconej zaborczości niemieckiej, nowym ostrzeżeniem dla narodów słabszych, przestrzegającym przed konsekwencjami, jakie narodom tym przynosi wiązanie się z Niemcami.

Niespodzianki

Publicysta „I. K. C." ocenia naogół optymistycznie widoki dalszego rozwoju sytuacji, isząc:

Szary człowiek wierzy, że lista niespodzianek nie jest jeszcze zamknięta. W ciągu najbliższych kilku dni, w których Hitler chce zaostrzyć wojnę nerwów i doprowadzić tem peraturę europejską do stanu wrzenia, może się stać wiele jeszcze rzeczy, o którym wszyst kim nam się nawet nie śniło.

Możliwości pożaru są bardzo duże, ale nie zapominajmy, że ze wszystkich stron ustawione są dziś wspaniałe, najnowszego typu urządzenia przeciwpożarowe, że czuwają dniem i nocą całe ekipy dobrze wyszkolonej straży pożarnej.

Wiele przemawia za tym, że Hitler szybkimi krokami zbliża się do rozwiązania, którego sam padnie ofiarą. Metoda, którą wymyślił, będzie zużyta przeciwko niemu.

Jugosławia po stronie frontu pokoju

Były więzień wice-premierem

(Korespondencja własna „Nowego Dziennika")

BIAŁOGRÓD, w sierpniu.

Ugoda serbsko-chorwacka stała się faktem dokonanym, a tym samym rozwój państwowy Jugosławii wszedł po zmiennym i burzliwym okresie walk wewnętrznych na nowe pomyślne tory. Ma to specjalnie wielkie znaczenie ze względu na bardzo napiętą sytuację międzynarodową, która dała się również w Jugosławii poważnie we znaki. Mając z dwu stron potężnych a nieżyczliwych sąsiadów, Włochy i Niemcy, musiała i musi mieć się ustawicznie na baczności. Raz po raz obiegały świat wieści, że Jugosławia może stać się przedmiotem napaści ze strony bloku napastników. Ostatnie zarządzenia niemieckie i włoskie na granicy jugosłowiańskiej mają charakter wyraźnie niepokojący.

Jugosławia zareagowała na to niebezpieczeństwo odpowiednimi energicznymi krokami na terenie zarówno wojskowym, jak politycznym. Zwiększyła poważnie stan armii i zabezpieczyła granice. Żołnierz jugosłowiański należy do najlepszych na świecie, czego dowodem była bohaterska postawa armii serbskiej w czasie wojny światowej, opierającej się skutecznie najazdowi austriackiemu, jak i zachowanie się pułków chorwackich i bośniackich w armii austro-węgierskiej. Ten, kto ośmieli się zaczepić Jugosławię będzie miał twardy orzech do zgryzienia, gdyż na straży granic tego państwa stoi gorący patriotyzm i bitność jego mieszkańców.

Przeciwnicy Jugosławii wiązali wielkie nadzieje z walkami wewnętrznymi w tym państwie, których główny odcinek zajmował spór między Serbami i Chorwatami o ustrój państwa wyrażający się w starciu między dążeniami do centralizmu i programem autonomicznym. Wrogowie Jugosławii spodziewali się, że na tym tle pozyskają sprzymierzeńców w łonie tego państwa, i że radykalniejsze żywioły chorwackie zniecierpliwione i rozgoryczone pomogą im rozbijać spoistość wewnętrzną Jugosławii.

Nadzieje te zawiodły. Jugosławia przeżywa moment historyczny. Dwadzieścia lat walk wewnętrznych, z których dziesięć przypada na okres parlamentarno-demokratyczny, a drugich dziesięć na ery dyktatury zakończyły się porozumieniem serbsko-chorwackim zawartym z jednej strony przez obecnego premiera Jugosławii p. Cvetkovica, a z drugiej przez przywódcę najpotężniejszego, można niemal powiedzieć, że jedynego stronnictwa w Chorwacji — chorwackiego stronnictwa włościańskiego — dr Włodzimierza Maczka. Regent jugosłowiański, książę Paweł, po dłuższym namyśle zatwierdził ten projekt, po czym premier Cvetkovicz podał się do dymisji, aby otrzymawszy na nowo misję utworzenia gabinetu sformować nowy rząd, tym razem jedności i porozumienia, rząd koalicyjny i demokratyczny, mający dokonać dzieła likwidacji dyktatury, przebudowy wewnętrznej państwa na zasadach autonomicznych i jego wzmocnienia na wewnątrz i na zewnątrz.

P. DYREKTOROWI DAWIDOWI SCHEINOWITZOWI z okazji ślubu jego córki Bronisławy, składa najserdeczniejsze życzenia

Personel Związku Kredytowego dla Rzemiosła i Handlu w Krakowie.

5822g

Faktem najbardziej bijącym w oczy jest powierzenie dr Maczkowi, jako jedynemu z pięciu przedstawicieli Chorwatów w rządzie, stanowiska wice-premiera. Dr Maczek po śmierci niesłychanie popularnego przewódcy chorwackiego Stefana Radicza stał się jego następcą, przywódcą koalicji demokratycznej w Chorwacji, złożonej ze stronnictwa włościańskiego i z niezależnych demokratów, na których czele stoją bracia Pribiczevicze — najgłośniejszym z nich był zmarły na wygnaniu burzliwy i energiczny Svetozar Pribiczevicz, najpierw minister spraw wewnętrznych i twórca Konstytucji S. H. S., potem zaś opozycjonista, więzień i emigrant.

Dr Maczek, który obecnie zrealizował swój program, dał dowód wielkiej mocy charakteru i wierności przekonaniom, znosząc niezłomnie prześladowania, które go spotykały w okresie dyktatury, procesy o zdradę stanu i dłuższe więzienie. Były więzień jest obecnie wice-premierem, co jest symbolem głębokiej przemiany, która dokonała się w życiu wewnętrznym Jugosławii.

W skład nowego rządu wchodzą przedstawiciele stronnictw serbskich, chorwackich, słoweńskich oraz muzułmanów bośniackich. Jest to rząd spółpracy, konsolidacji i demokratyzacji wewnętrznej; musi się pamiętać o tym, że Chorwaci są nastrojeni nawskroś demokratycznie, podobnie zresztą, jak olbrzymia większość społeczeństwa w Jugosławii.

Wraz ze zmianą kierunku polityki wewnętrznej otwierają się również nowe perspektywy w polityce zagranicznej zgodne z istotnymi interesami państwowymi, z tradycją dziejową, podkreśloną przez wojnę światową i z przekonaniami i nastrojami ludności.

Rządy dyktatorskie skłaniały się do porozumienia i do zbliżenia z państwami osi Berlin—Rzym, co wywoływało niezadowolenie wśród ludności i nie dawało państwu żadnej gwarancji bezpieczeństwa. Szczególnie energicznie zmierzał w tym kierunku były premier z tego okresu p. Stojadinovicz.

Na mocy ewolucji wewnętrznej i ze względu na groźną sytuację zewnętrzną, na niebezpieczeństwo grożące Jugosławii ze strony Niemiec i Włoch, zanosi się również na zmianę orientacji w polityce zagranicznej, na powrót do dawnej, jedynie słusznej linii, polegającej na ścisłym współdziałaniu z państwami, broniącymi sprawy pokoju i wolności przeciw blokowi napastników..

E. H.

Palestyna przygotowuje się energicznie na wypadek wydarzeń nadzwyczajnych

Akcja obrony powietrznej w Tel - Awiwie

Jerozolima, 30. 8. ŻAT. W gmachu Agencji Żydowskiej odbywają się ciągłe narady poświęconej intensywnym przygotowaniom jiszuwu na wypadek wydarzeń nadzwyczajnych w związku z niezwykle naprężoną sytuacją międzynarodową. Kierownictwo Agencji Żydowskiej pozostaje w ciągłym kontakcie z specjalnymi insytucjami gospodarczymi jiszuwu. Na podstawie zgromadzonych materiałów dotyczących zapasów żywnościowych stwierdzono, że jiszuw jest należycie zaopatrzony w artykuły pierwszej potrzeby, nie ma więc żadnego powodu do paniki. Analogiczne komisje czynne są również w miastach i większych koloniach.

Magistrat Tel-Awiwu zarządził przeprowadzenie szeregu robót w zakresie obrony powietrznej miasta. Organizacja obrony powietrznej obejmuje wszystkie domy w Tel-Awiwie. Analogiczne prace przeprowadzane są również w innych miastach.

Radny żydowski Jerozolimy Abulafie wystąpił z żądaniem zwołania posiedzenia nadzwyczajnego rady miejskiej Jerozolimy celem omówienia zagadnień bezpieczeństwa i środków ochrony ludności.

W różnych punktach w szczególności w pobliżu dworców kolejowych buduje się schrony

PIĄTA ROCZNICA
zgonu Dra W. Berkelhammera ז"ל

KRAKÓW, 31 sierpnia.

Po raz piąty z rzędu obchodzimy w dniu dzisiejszym smutną rocznicę zgonu błp dra Wilhelma Berkelhammera. I w tej chwili tak przełomowej, tak brzemiennej w epokowe wydarzenia, jeszcze silniej skupia się myśl nasza dookoła Jego świetlanej postaci, jeszcze bardziej czujemy się do Niego przywiązani, jeszcze mocniej z Nim zespoleni. Lata, które minęły, nie tylko nie zatarły wrażenia ogromu straty, nie tylko nie osłabiły poczucia osamotnienia, lecz przeciwnie z każdym rokiem błp. Wilhelm Berkelhammer staje się nam jeszcze bliższy.

Bo ideały, o które On niezmordowanie walczył od zarania Swej młodości, aż do ostatniego tchnienia, święte pozostały i dla nas, służąc i nam za drogowskaz, jak Jemu służyły. Od „Morii", którą redagował w latach młodzieńczych, aż do ostatnich Jego artykułów, które ukazywały się na łamach prasy żydowskiej w Polsce w ogóle, a na łamach naszego pisma w szczególności, ciągnie się jedna zasadnicza linia, której On zawsze bronił z całym Swoim nie słabnącym zapałem, całym żarem Swej subtelnej duszy. Dążył stale i wytrwale do tego, abyśmy sobie uświadomili w całej pełni, że cel nasz polega na zdobyciu normalnych i zdrowych warunków życia i rozwoju zarówno w Palestynie jak i w krajach rozproszenia. Uczył nas w słowach prostych a dosadnych, nienapuszonych a jednak nacechowanych szczerym wewnętrznym patosem miłości, przywiązania i poświęcenia dla tych ideałów. Wierzył w człowieka, wierzył w ludzką równość, wierzył w wolność i nam tę wiarę przekazywał, w nasze serca ją wszczepiał.

Jako jeden z najwybitniejszych publicystów w Polsce zasady Swego światopoglądu wyłuszczał z niebywałą wprost precyzją. Umiał być realistą i patrzeć trzeźwo w oczy rzeczywistości. A brak Jego odczuwamy ze zdwojoną siłą, szczególnie w takich momentach kiedy trzeźwe spojrzenie i realne myślenie stają się wręcz nieodzowną koniecznością. Wówczas to droższe jeszcze niż zazwyczaj staje się wszystko, co Go przypomina, każda więź, którą był złączony z naszym społeczeństwem. W takich okresach każde słowo przez Niego wypowiedziane, każde hasło przez Niego sformułowane nabiera dopiero właściwej wymowy i staje się pewnego rodzaju wskaźnikiem, którym się kierujemy.

Takich słów i takich haseł znaleźć można w bogatej spuściźnie literackiej bl. p. Wilhelma Berkelhammera całe mnóstwo. Powstawały one w różnych okolicznościach, rodziła je bieżąca chwila ale częstokroć posiadają one znaczenie nie tyko chwilowe, nie tylko przemijające. Jest w nich coś więcej niż coś efemerycznego, bo kryje się w nich Prawda.

A dziś, w tym momencie, chyba żadne słowo nie może nam być drogowskazem cenniejszym, aniżeli wypowiedziana przez Niego pod koniec wojny światowej a i obecnie niezwykle aktualna, zdrowa myśl: „Chcecie mieć hasło, testament? Oto je macie: Ad loca! Każdy na swoim miejscu!"

H. P.

„Sojusznicy" zabili już 11-tu Słowaków

Londyn, 30. 8. „Times" donosi, że przez Bratysławę przeszło 80.000 żołnierzy niemieckich. Część wojsk pozostała w Bratysławie, część zaś przeszła na granicę polską i węgierską. Wojska stacjonują w koszarach, z których wyrzucono wojska słowackie i gwardię Hlinki, oraz w szkołach. Na Dunaju pod Bratysławą pojawiły się trzy kanonierki niemieckie.

Wojskowa okupacja Słowacji wywołała oburzenie narodu przeciwko okupantom oraz stojącym na czele rządu zdrajcom. W ciągu dwudniowego pobytu w Słowacji żołnierze niemieccy zabili 11 Słowaków, którzy usiłowali przekroczyć granicę, by uciec przed obcym najazdem.

Akcja kopania rowów — trwa nieprzerwanie

Akcja kopania rowów na terenie poszczególnych miast Polski, w szczególności zaś miasta Krakowa, nie jest jeszcze ukończona. Musi ona być prowadzona z niesłabnącym wysiłkiem, przy tłumnym współudziale tych wszystkich, którzy potrafią udźwignąć łopatę w ręce. Nikomu nie wolno się od tej pracy uchylić. Kto już pracował, winien pośpieszyć po raz drugi i trzeci. Organizacje i stowarzyszenia, które dotychczas nie zarządziły zbiórki swoich członków winny to uczynić w dniu dzisiejszym. Rowów nigdy nie może być zbyt wiele! Jak najintensywniejsza akcja przy ich kopaniu jest zarówno wymogiem bezpieczeństwa najszerszych warstw ludności, jak i nakazem solidarności obywatelskiej.

Niechaj dzień dzisiejszy będzie dniem maksymalnego nasilenia w akcji kopania rowów przeciwlotniczych. Niechaj nie zabraknie nikogo przy pracy! Organizacje, stowarzyszenia, szkoły, instytucje winny zarządzić zbiórkę swych członków i pospieszyć na teren prac, stawiając się gremialnie i karnie do dyspozycji kierownictwa robót.

Polska na właściwym szlaku dziejowym
Stanowisko Stronnictwa Demokratycznego

Warszawa, 30. 8. (Sin.). Stronnictwo Demokratyczne rozesłało materiał informacyjny o stanowisku demokracji wobec zagadnień życia polskiego. Czytamy tam:

Jesteśmy szczęśliwi, że Polska w chwili historycznej znalazła się na swoim właściwym szlaku dziejowym, po stronie demokracyj, miłujących pokój i wolność, a przeciwko nieodpowiedzialnym podpalaczom świata. Jesteśmy szczęśliwi, że 6-go sierpnia Naczelny Wódz Armii Polskiej Marszałek Śmigły-Rydz wyraźnie i po żołniersku to stanowisko Polski podkreślił i po raz ostatni ostrzegał sąsiadów. Radością nas również napawa zapowiedź inspektora armii generała Sosnkowskiego, szefa sztabu Pierwszej Brygady, że legioniści muszą powrócić do wartości i pojęć z lat młodych i górnych. Tego powrotu do haseł lat 1904 i 1914 domaga się i oczekuje demokracja polska.

„Nie ma mowy, by Włochy wzięły udział w wojnie" —
tak twierdzą ogólnie w Rzymie

Rzym, 30. 8. (r) Między Berlinem a Rzymem krążą ustawicznie kurierzy, którzy odbywają drogę nieomal wyłącznie samolotami. Zwracają tu uwagę, że książę heski, który zazwyczaj przywoził osobiste listy Hitlera, był ostatnio w Rzymie aż cztery razy.

Tłumaczą to w kołach dyplomatycznych presją, jaką usiłuje użyć Hitler na Mussoliniego, ażeby rozpoczął mobilizację. Tymczasem Włochy po wielkich manewrach w lipcu rozpuściły dwa roczniki zmobilizowane, a przy zarządzonej niedawno częściowej mobilizacji nie podwyższyły swego stanu nawet do poziomu z czerwca. Dla uspokojenia Hitlera pod jego bardzo silnym naciskiem zarządzono ograniczenia sprzedaży benzyny, rekwizycje niektórych pojazdów i nocne ćwiczenia przeciwlotnicze w Rzymie, zrobione jednak wyraźnie tylko pro forma.

Ciągłe listy i rozmowy między Berlinem Rzymem tłumaczą także tym, iż Hitler o każdym posunięciu z góry informuje Mussoliniego. Obawia się on bowiem, że w razie gdyby zaskoczył sojusznika ten może korzystając z pierwszej okazji uznać to za złamanie przymierza i wycofać się z sojuszu. Podobnie Hitler poinformował Mussoliniego zbyt ogólnie o zamierzonej treści swej odpowiedzi na pismo Daladiera. Stało się to powodem bardzo ostrej reakcji Mussoliniego i skłoniło Hitlera do jeszcze dokładniejszego informowania sojusznika.

Według zgodnej opinii obserwatorów zagranicznych przeciętnych Włochów, członków kierownictwa partii faszystowskiej, a także kół kościelnych nie ma mowy, aby Włochy w obecnej sytuacji poszły na wojnę przeciw Anglii i Francji przy boku Niemiec.

B. prezydent Hoover kandydatem na mediatora

Rzym, 30. 8 (r). Agencja Stefani przynosi sensacyjną wiadomość z Waszyngtonu, że w razie przyjęcia przez Hitlera propozycji pokojowej Roosevelta oraz wyrażenia zgody na akcję mediacyjną, rolę pośrednika między stronami miałby objąć b. prezydent Stanów Zjednoczonych Herbert Hoover. Wybór ten miałby być dokonany ze względu na wielką popularność Hoovera w Polsce z czasów poprzedniej wojny oraz ze względu na ogromne kredyty udzielone Niemcom w czasie prezydentury Hoovera. Włoski głos — o ile nie jest balonem próbnym — uważany jest nie tyle za wyraz pewnych realnych możliwości, ile za bardzo charakterystyczny dla nastawienia Włoch, pragnących uniknąć ostateczności.

Stalin gra na zwłokę

Paryż, 30. 8. (R). Wiadomości z Moskwy o odroczeniu ratyfikacji paktu z Niemcami uważa się za grę Stalina na nerwach niemieckich. Przyczyny tej gry nie są jeszcze jasne, niemniej koła polityczne zwracają uwagę na kolizję między zawarciem paktu a wywiadem udzielonym na drugi dzień po jego podpisaniu przez Woroszyłowa, który usiłował znaczenie paktu pomniejszyć. Ponieważ równocześnie Woroszyłow zapewnił, że dostawa surowców sowieckich dla Polski może się odbywać w ramach traktatu handlowego, wobec tego można przypuszczać, że Berlin zawiódł się w swoich nadziejach, jeżeli oczekiwał, iż zastraszy świat widmem jakiegoś Rapalla.

NIEMCY WSPÓŁCZESNE oglądane oczyma Anglika

Co się kryje za fasadą Niemiec?

Gdy się ze zdumieniem obserwuje tę orgię nienawiści w stosunku do Polski, Francji i Anglii, rozpętaną na łamach prasy niemieckiej, można ulec fałszywemu wrażeniu, że naprawdę za Hitlerem stoi zjednoczony naród niemiecki. My, którzy jesteśmy bezpośrednimi sąsiadami Niemiec, znamy je o wiele lepiej i wiemy doskonale, że jest to tylko fasada. Hitler sam się wpędził w ślepą uliczkę, z której tak łatwo nie ma wyjścia. Boi się i pokoju i wojny. Głos wewnętrzny, w którego szept tak namiętnie dotychczas się wsłuchiwał, kazał mu po nocach bezsennych, po rozmowach z widmami straszliwego upadku posłać po ambasadora angielskiego, znanego zresztą ze swych sympatii dla faszyzmu, by omówić z nim możliwości odwrotu. Ambasador Henderson poinformował osobiście swego premiera, a ta właśnie osobista rozmowa była na pewno znacznie ważniejsza od listu Hitlera do Chamberlaina, który Henderson z sobą przywiózł. Z mowy Chamberlaina wynika jasno, że Anglia zastanawia się nad możliwościami odwrotu Hitlera, ale wynalezienie tych możliwości jest arcytrudne, bo sytuacja w sierpniu 1939 jest radykalnie odmienną od sytuacji w sierpniu 1938. Wtenczas było możliwe jeszcze Monachium, dziś jest ono wykluczone.

Wojna może być dla Niemiec eksplozją wewnętrzną

A to że Hitler chociaż. na zewnątrz jeszcze udaje somnabulika, chociaż prasa niemiecka nie nałożyła sobie jeszcze zupełnie tłumików, sam dał inicjatywę do rozmówek angielskich, jest tylko echem tajnego wywiadu mającego za swój przedmiot tym razem front wewnętrzny.

Onegdaj ukazała się w prasie wiadomość, że szef Gestapo Himmler odradza Hitlerowi wojny. Nie wiemy, ile prawdy tkwi w tej wiadomości, ale wszystko przemawia za tym, że jest ona bardzo prawdopodobna. Kto jak kto. ale Himmler który ma swych agentów w każdym domu niemieckim, zna doskonale nastroje ludności niemieckiej i zdaje sobie dobrze sprawę z tego, że wojna może być eksplozją rozsadzającą strukturę Trzeciej Rzeszy, o której Hitler swego czasu twierdził z taką emfazą, że trwać będzie tysiąclecia. Przypuszczenia nasze potwierdza w całej rozciągłości obraz Niemiec współczesnych, jaki odmalował na łamach znanego czasopisma angielskiego „The Spectator" jeden z wybitnych polityków i pisarzy angielskich. Przypatrzmy się jak wyglądają Niemcy hitlerowskie oglądane właśnie oczyma Anglika.

„Czy byłeś w obozie koncentracyjnym?"

W Niemczech panuje teraz taki terror, że mózg zachodnio-europejski wprost nie potrafi sobie wyobrazić jego rozmiarów i nasilenia. Gdy się mówi z przeciętnym Niemcem, słyszy się frazesy, które wyczytali w porannym wydaniu „Der Völkischer Beobachter". Gdy Niemiec mówi z drugim Niemcem, wypytuje się naprzód, czy jego przyjaciel siedział w obozie koncentracyjnym lub czy w inny sposób był ofiarą terroru. Niemiec boi się własnego cienia, boi się listonosza, który mu przynosi pocztę, mleczarza, który mu dostarcza codziennie mleka, służącej, która mu podaje do stołu, dzieci, które mogą się wygadać przed rówieśnikami. Przeciętny Niemiec odgrywa rolę, którą przyswoił sobie dzięki Goebbelsowi i jego trabantom. Nie wolno jednak utożsamiać tej dyscypliny, wymuszonej strachem, z prawdziwą opinią społeczeństwa niemieckiego. Ta opinia wygląda całkiem inaczej.

Niemcy drżą przed wojną

Szary człowiek z ulicy nie jest już w Niemczech hitlerowcem. We wszystkich warstwach społeczeństwa wzrosła na siłach opozycja. Antyhitlerowcy doszli do najwyższych szczytów nawet tajnej policji. Niemiec obawia się wojny. Społeczeństwo obawia się nawet więcej zwycięstwa niż klęski, bo ewentualne zwycięstwo wzmocniłoby raz na zawsze niewolę wewnętrzną. Gdy się mówi z Niemcem i ma się szczęście przyłapać go na chwili szczerości, słyszy się słowa krytyki skierowane nie przeciwk pogotowiu Anglii lecz przeciwko jej słabości. Słyszy się więc nieraz ostre słowa pod adresem Anglii, za to, że zdradziła Czechów. W społeczeństwie niemieckim nie ma jednak nastrojów antyangielskich, chociaż poważnie nie traktuje się Chamberlaina. Ten „dziadziuś", jak go nazywają, zawiódł już raz ich zaufanie, bo zdawało się, że gotów jest wydać Niemcom hitlerowskim całą Europę wschodnią. Wszyscy się poprostu dziwią, jak Chamberlain mógł być tak źle poinformowany i tak z gruntu fałszywie ocenia psychikę niemiecką.

Nikt nie wierzy w legendę o „okrążeniu"

Nikt w Niemczech nie wierzy już teraz w legendę o „okrążeniu,'. W Anglii nie ma się wprost pojęcia, jak krytycznie reaguje przeciętny Niemiec na propagandę goebbelsowską. Zwłaszcza ci, którzy współpracowali i współpracują z obecnym regimem, żądają od Anglii, by wyciągnęła odpowiednie konsekwencje z błędów dotychczasowej swej polityki. Anglia powinna, zanim będzie za późno, uświadomić sobie, że nie wolno przywiązywać żadnej wagi do jakichkolwiek obietnic i chociażby najbardziej nęcących ofert Hitlera. Są to tylko manewry taktyczne, które mają pozwolić Hitlerowi na trochę oddechu, którego mu już zaczyna brakować.

W Niemczech mówią powszechnie, że Hitler jest niewolnikiem „dynamiki", i że świat ma tylko jedną drogę: obalenie całego regime'u hitlerowskiego.

Brak sił roboczych, surowców, żywności

Niemcy mają już za sobą erę bezrobocia, ale są mocno zaniepokojone, ponieważ dotkliwie daje się we znaki brak surowców, sił roboczych, środków żywności. Nastąpiło opóźnienie tempa wydajności pracy. Robotnicy pracujący przy fortyfikacjach zachodnich, chociaż mają stosunkowo wysokie płace i naogół nieźle są odżywiani, nie ukrywają wcale swego negatywnego ustosunkowania do obecnego regime'u. Protestują zwłaszcza przeciw brutalnym metodom wyrywania ich z dotychczasowych zajęć i nie pozostawienia im nawet czasu, by się pożegnać z rodzinami. Przemysłowiec niemiecki nie ma ochoty do układania żadnych planów, bo nie ma żadnej możności otrzymania kredytu, rozbudowania swego przedsiębiorstwa. Jakaś tępa beznadziejnoć ogarnęła zwłaszcza średnie warstwy społeczeństwa niemieckiego.

Dotkliwie odczuwa się brak żywności. Śmietana zupełnie zniknęła z rynku, a porcja masła na głowę wynosi teraz tygodniowo ćwierć funta. Niemiec dumny był dotychczas ze swej stopy życiowej, a teraz bezsilnie przypatrywać się musi, jak upada poziom ich życia. Jest to następstwo stagnacji handlu zagranicznego i zmonopolizowanego przez państwo importu surowców.

Oto obraz Niemiec współczesnych oglądanych oczyma Anglika. Gdyby więc rozum odgrywał jeszcze jakąkolwiek rolę, gdyby Hitler miał wyczucie twardych konieczności życia, a nie kierował się jakimś maniackim mistycyzmem, nie postawiłby losu Niemiec na jedną kartę. Niestety nie ma żadnych danych, by rozum inspirował demoniczną fantazję Hitlera.

(—si)

Niesłychany terror w „wolnym" mieście

Polaków w Gdańsku usuwa się przemocą z mieszkań

Gdańsk, 30. 8. PAT. W ciągu nocy z dnia 29 na 30 i w ciągu godzin przedpołudniowych z dnia dzisiejszego policja gdańska przystąpiła do usuwania siłą Polaków z mieszkań na terenie wolnego miasta Gdańska.

Masowe aresztowania

Gdańsk, 30. 8. PAT. W ciągu dnia 29 i 30 nastąpił cały szereg nowych aresztowań Polaków w Gdańsku, wśród tego przede wszystkim kolejarzy. Dotychczas stwierdzono ponad 20 wypadków aresztowań.

Chcą skazać Polaków na śmierć głodową!

Gdańsk, 30. 8. PAT. W ciągu dnia dzisiejszego stwierdzono bardzo liczne wypadki odmawiania przez władze gdańskie wydawania obywatelom gdańskim narodowości polskiej kartek żywnościowych, bez których — jak wiadomo — wobec sytuacji żywnościowej Gdańska, jest się skazanym na śmierć głodową.

Ograniczenie ruchu pociągów w stronę Gdańska

Gdańsk, 30. 8. PAT. Od pewnego czasu na terenie Wolnego Miasta uprawiany jest sabotaż w stosunku do taboru kolejowego i obowiązującego rozkładu jazdy, wyrażający się m. in. w masowych aresztowaniach kolejarzy polskich. Sprawy te były przedmiotem codziennej interwencji w ciągu ostatnich 5-ciu dni komisarza generalnego R. P. u senatu Wolnego Miasta.

Wobec faktów, iż sabotaż objął ostatnio nawet pociągi załadowane i puste, idące do Polski, które na terenie Wolnego Miasta się zatrzymują, koleje polskie ograniczyły ruch pociągów w stronę Gdańska. Należy zaznaczyć, iż międzynarodowe pociągi, idące tranzytem przez Gdańsk, kursują nadal normalnie.

Zarządzenia w Holandii

Haga 30. 8. PAT. Dekretem królewskim książę Bernard mianowany został adiutantem królowej do specjalnych poruczeń i przydzielony do głównej kwatery. Księżna Juliana złożyła głównej kwaterze 10 tysięcy guldenów dla żołnierzy na cele kulturalne i odpoczynku we. Doroczna oficjalna wizyta królowej w Amsterdamie, która miała się odbyć od 12 do 18 września, została odwołana. Święto narodowe z okazji urodzin królowej Wilhelminy, przypadające na dzień 31 sierpnia również odwołano.

Minister spraw ekonomicznych wydał zakaz gromadzenia artykułów żywnościowych. Przekroczenie zakazu karane będzie więzieniem do czterech lat, lub grzywną do dziesięciu tysięcy guldenów i konfiskata zapasów.

—oo—

Finlandia powołuje dalsze kontyngenty

Helsinki 30. 8. PAT. Dalsze kontyngenty rezerwistów zostały powołane do służby czynnej Częściowej mobilizacji jednak jeszcze w chwili obecnej nie przeprowadzono i tłumaczą powołanie rezerwistów jako zjawisko zupełnie normalne.

Palestyna w pogotowiu

(Korespondencja własna „Nowego Dziennika")

TEL AWIW, w sierpniu.

Jedynym tematem wszystkich rozmów jest obecnie pytanie, w jakiej mierze sytuacja europejska wpłynie na rozwój wypadków w Palestynie. Ludzie przez cały dzień w nerwowym napięciu oczekują ciągle nowych wiadomości od prasy i radia i reagują tak, jak gdyby Palestyna była integralną częścią pod minowanej Europy. Na skutek tego, słabsze było w pewnej mierze zainteresowanie dla Kongresu, ponieważ każdy zdawał sobie sprawę, że sprawa nasza zależna jest przede wszystkim od rezultatów zmagań politycznych, koncentrujących się w Europie.

Różne problemy jiszuwu, które jeszcze nie dawno znajdowały się w centrum ogólnego zainteresowania, usunięte zostały na plan dalszy — choć może tylko na krótko.

Niemniejszą konsternację niż w krajach europejskich, wywołała tu wiadomość o podpisaniu paktu niemiecko- sowieckiego. Wprawdzie stanowisko jiszuwu wobec obecnego gabinetu brytyjskiego, szczególnie zaś do mi nistra kolonii jest zupełnie jasne, nie mniej jednak z chwilą otrzymania wiadomości o pakcie niemiecko- sowieckim, w całej pełni dopiero jasnym się stało, jak bardzo jesteśmy związani z Imperium brytyjskim. Cały jiszuw z miejsca zajął niedwuznaczne stanowisko: jeśli dojdzie do wybuchu wojny, stać będziemy jak jeden mąż u boku Anglii i jej sprzymierzeńców. Pod tym względem nie ma żadnej rozbieżności. Zupełnie jednolite stano wisko zajmują w tej sprawie wszystkie ugrupowania, zarówno prawicowe jak i lewicowe. Pakt między Sowietami a Trzecią Rzeszą wywołał całkowitą konsternację wśród tutejszych, nielicznych zresztą i słabo zorganizowanych komunistów. Większość tych „działaczy" milczy obecnie, ponieważ wiadomość ta spadła na nich jak grom z jasnego nieba. Niektórzy zgłosili już wystąpienie z szeregów partii komunistycznej, motywując swój krok tym, że w ten sposób chcą wyrazić protest przeciwko zdradzieckiemu pociągnięciu Stalina, który zbratał się z brunatną zarazą, zadając w ten sposób cios swej „ideologii".

Jakkolwiek więc niepodobna zaprzeczyć temu, iż jiszuw przeżywa obecnie chwile nacechowane nerwowością, to jednak podkreślić należy, iż w żadnym wypadku nie przeradza się ona w panikę. Powszechnie sądzi się tu, że choć Palestyna jest dostatecznie oddalona od zagrożonej Europy, to jednak wojna błyskawicznie może się rozszerzyć również i na nasze wybrzeża. Należy więc być przygotowany na wszystko. Istotnie też prace przygotowawcze postępują w szybkim tempie na przód. A trzeba przy tym podnieść znamienny fakt, że w pracach tych uczestniczą ramię przy ramieniu rząd palestyński, Agencja Żydowska i magistraty. Wszystkie działania ze środkowane zostały w rękach wspólnego kierownictwa. Rząd przedsięwziął środki, zmierzające do zabezpieczenia kraju przed spekulacją, szczególnie, jeśli chodzi o artykuły pierwszej potrzeby. Wydane zostały zarządzenia, mające zapobiec panice w bankach i przeciwdziałać podwyższaniu cen artykułów żywnościowych. Banki, jak wiadomo z telegramów, zamknięte zostały na 3 dni. Stało się to na mocy ustawy o stanie wyjątkowym, która przewiduje, że w okresie, w którym banki są zamknięte, rząd ma prawo kontrolowania wszelkich agend bankowych, a zależnie od wyników kontroli, może nawet zabronić niektórym bankom ponownego podjęcia normalnej działalności. W każdym razie muszą banki na nowo uzyskać zezwolenie rządu na kontynuowanie agend, a zezwolenie to wydać musi Wysoki Komisarz osobiście. Ostre te zarządzenia zdążają do tego, aby za wszelką cenę nie dopuścić do runu.

Równocześnie zarząd miejski Tel Awiwu energicznie podjął walkę ze spekulacją, jakkolwiek w mieście żydowskim sytuacja na ogół nie odbiega od normalnej. Widać wprawdzie większy ruch w sklepach spożywczych, gdzie robi się zapasy, ale nie ma popłochu, zwłaszcza, od kiedy oficjalnie oświadczono, że w kraju znajdują się duże rezerwy artykułów spożywczych i że nie ma obawy, jakoby mogło nastąpić odcięcie Palestyny od głównych ośrodków importu.

Odrębnym zagadnieniem dla siebie jest sprawa obrony przeciwlotniczej. Na wezwanie rządu przybył do Palestyny z Londynu wybitny fachowiec O. P. L., major Spark który objeżdża poszczególne miejscowości organizuje obronę przeciwlotniczą, wygłasza jąc referaty z tej dziedziny. Rząd wspólnie z zarządami miejskimi poczynił zamówienia na większą ilość masek gazowych dla ludności cywilnej, a jiszuw przystąpił do planowego organizowania obrony przeciwko ewentualnym nalotom.

Te i inne tego rodzaju zarządzenia są raczej podyktowane ostrożnością, aniżeli obiektywną koniecznością, ponieważ do tej chwili (niedziela 27 sierpnia w nocy) życie normalne nie zostało w niczym zmienione.

Naturalnie nastrój nerwowości, panujący w Palestynie tłumaczy się częściowo także i tym, że na miesiące letnie wiele osób opuszcza Palestynę, wybierając się na ferie do Europy.

Dziś stroskane rodziny żywią obawy, aby ich najbliżsi nie utknęli gdzieś po drodze na obczyźnie. To samo tyczy się również delegatów na Kongres, którzy muszą czekać na okręty, a w obecnej chwili okręty kursujące do Palestyny są niesamowicie przepełnione. Sprawa komplikuje się jeszcze o tyle, że cały szereg delegatów wykupiło bilety na okręty włoskie tam i z powrotem.

Na skutek tego wzmógł się ostatnio do nie bywałych wprost rozmiarów ruch telegraficzny. W ciągu kilku dni wysłano z Palestyny dosłownie tysiące depesz do przebywających chwilowo w Europie najbliższych członków rodziny, a wszystkie miały to samo brzmienie: „Wracać natychmiast!". Mniej więcej równobrzmiące są też odpowiedzi: „Trudności okrętowe".

Tak więc Palestyna nie stanowi wyjątku, jiszuw przygotowuje się i chce być gotowy na wypadek wojny. Odłożono wszelkie partyjne tarcia i waśnie, odroczono zapowiedziane konferencje i zjazdy, nawet do niedawna tak żywo omawiane przygotowania do wyborów nowej Rady Miejskiej w Tel Awiwie dziś nikogo nie interesują.

Są jednak i optymiści, którzy śmieją się z wszystkiego, „nie widzą powodu" do nerwowości i „pocieszają" jiszuw, że w Palestynie wszystko minie spokojnie. Oby!

SZ. SAMET.

Szczegóły misji Gen. Weyganda

Paryż 30. 8. PAT. Z paryża donoszą, że gen. Weygand udaje się w specjalnej misji na Bliski Wschód i że już opuścił Francję, będąc w drodze najpierw do Bejrutu w Syrii, a potem gen. Weygand odwiedzić ma również Grecję i Turcję i omówić sprawę wojkowego współdziałania Grecji i Turcji z Wielką Brytanią i Francją. Do misji jego przywiązują duże znaczenie.

DORIS LESLIE

AROMAT

Autoryzowany przekład Stelli Landy-Feldhernowej

183)

Krzyś cofnął się i spojrzał na nią zdumiony.

— Powtórz jeszcze raz! Mój dziadek i twoja babka byli...

— Mówię przecież. Byli przyrodnim rodzeństwem. Tylko zdaje mi się, że coś tam między nimi zaszło. Albo ona pokłóciła się z twoją babką, albo też z nim, — dość, że kryje się za tym jakiś stary spór rodzinny. Od tego czasu minęło już lat pięćdziesiąt, więc w gruncie rzeczy to nas nic nie obchodzi. Dziwne jest tylko podobieństwo naszych losów. Oboje nie mamy rodziców, oboje mieszkamy u babki i...

Ale Krzyś nie słuchał. Usiadł na łóżku i pochylił ku niej twarz.

— Kocham cię coraz mniej z każdą chwilą! — szeptał jej do ucha. — Czy wiesz o tym?

— Wiem tylko tyle... że to nie jest miłość! — śmiała się Gay.

IV.

W ostatnich dniach maja pertraktacje w sprawie sprzedaży „Hansona" syndykatowi „Bennington Hotel" były na ukończeniu. Katarzyna pogodziła się z stanem rzeczy, który sama uznała za nieunikniony. Bolała nie tyle nad utratą firmy, ile nad sposobem, w jaki doszło do jej zagłady. W jej pojęciu urósł do godności symbolu fakt, że pod obuchem współczesności runąć musiały wyniki jej długoletniej pracy, entuzjazmu, wytrwałości, owoc całego jej życia. Dziwna ironia losu! Małe królestwo, dla którego poświęciła miłość swą i cały zapał młodości, nie przyniosło żadnych plonów. Nic nie rozwinęło się z długich lat wysiłków, żadne nie czekało żniwo, myśl nie mogła pochwycić żadnej ciągłości. Dzieło, które było chlubą młodej Katarzyny Ducrox, nie oparło się prądowi zmian, jakie nadeszły z biegiem lat, aby zmyć z powierzchni nie tylko jej własną placówkę, ale wszystko, co stworzyło jej pokolenie. Czuła, co czuć musi podróżnik, który wyjeżdżając w drogę śledzi wzrokiem ukochany krajobraz rodzinnych stron i widzi, jak wszystko co umiłował ucieka w dal i rozpływa się w nicość.

Pewnego czerwcowego poranka, w pierwszym tygodniu zupełnej wyprzedaży poprzedzającej ostateczne zlikwidowanie firmy, Katarzyna odwiedziła „Hansona". Czy po raz ostatni widzi swój sklep?... Bardzo możliwe.

Kiedy wóz jej minął róg ulicy kończącej się skwerem, zauważyła, że robotnicy wznoszą drewniane ogrodzenie, za którym znikł front domu, mieszczącego winiarnię. Katarzyna pamiętała winiarnię od najwcześniejszych swych lat; mieściła się tam od niepamiętnych czasów, równa wiekiem „Hansonowi" a może nawet starsza. Katarzyna pamiętała, że ojciec jej tam zazwyczaj kupował wino. Rusztowanie zasłaniało brudną sztukaterię sąsiedniego domu, gdzie na parterze znajdowały się dawniej biura filii towarzystwa asekuracyjnego „Kometa". Dzieło zniszczenia zaczęło się już. Ten nowy hotel będzie potwornie wielki. Pokryje ośm do dziesięciu akrów powierzchni od jednego rogu ulicy do drugiego i cały plac rozciągający się z tyłu. W ciągu miesiąca zrównają z ziemią całą ulicę. Drewniane ogrodzenia, pokryte plakatami, budziły wstręt. Plakaty zachwalały czyjąś whisky, czyjeś mydło — i papierosy „Roscoe'a". Głowa Sfinksa gigantyczna i szara na niebieskim tle, symbol wieczności z bezczelnym uśmiechem śledzący krok postępu wśród piaszczystej pustyni czasu.

Wóz zatrzymał się nieco na uboczu, przed samymi drzwiami „Hansona" stało bowiem już inne auto. Najpierw Krzysia. Szofer wysiadał, aby otworzyć Katarzynie drzwiczki. W tej samej chwili ze sklepu wyszedł Krzyś w towarzystwie jakiejś dziewczyny, ubranej w suknię ciasno przylegającą, jakby skopiowaną z ostatniego żurnalu mód.

Polska Akademia Literatury do piśmiennictwa całego świata

Warszawa, 30. 8. PAT. Polska Akademia Literatury na nadzwyczajnym zebraniu, odbytym w dniu 30 sierpnia 1939, wydała następującą odezwę:

„Wobec niesłychanego terroru i bezprawia, jakimi rząd niemiecki dławi polską mniejszość w Niemczech, jak również wobec fałszów propagandy niemieckiej o rzekomym prześladowaniu ludności niemieckiej w Polsce, Polska Akademia Literatury, jako instytucja, reprezentująca piśmiennictwo polskie i związane z nim wiekowe tradycje kultury polskiej, pełnej humanizmu i tolerancji, zwraca się uroczyście do wszystkich pokrewnych instytucyj świata, akademij literackich, związków pisarzy i całego piśmiennictwa z następującym oświadczeniem:

— Rząd niemiecki obok fizycznych gwałtów nad ludnością polską prowadzi barbarzyńską walkę z kulturą polską w każdym jej przejawie. W chwili obecnej rząd niemiecki doprowadził do szczytu metodę duchowego i fizycznego okrucieństwa, znaną doskonale Polsce z ponurych czasów niemieckiego zaboru.

Polska Akademia Literatury, powołując się na wiekowe tradycje polskie, stwierdza, że rozwój kulturalny niemieckiej mniejszości w naszym kraju nie doznawał i nie doznaje żadnych ograniczeń, lecz cieszy się pełną swobodą.

Polska Akademia Literatury wzywa pisarzy wszystkich krajów, szanujących wolność, do potępienia aktów gwałtu nad uczuciami religijnymi i narodowymi mniejszości polskiej w Niemczech.

Polska Akademia Literatury zwraca się z tym apelem do pokrewnych sobie instytucyj całego świata w imię poszanowania najwyższych dóbr ludzkości.

Prezes
(—) Wacław Sieroszewski
Wiceprezes
(—) Leopold Staff
Sekretarz generalny:
(—) Juliusz Kaden-Bandrowski

Ociemniali żołnierze oddają do dyspozycji Armii swe budynki związkowe

Warszawa 30. 8. PAT. W dniu wczorajszym pan minister spraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki otrzymał pismo od związku ociemiałych żołnierzy R. P. w którym m. in. podają uchwałę Zarządu Głównego Związku następującej treści:

„Meldujemy posłusznie Panu Generałowi, że oddajemy do dyspozycji wojska dwa budynki związkowe, a mianowicie: Dom im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Muszynie pow. Nowy Sącz, Budynek 100 łóżek, a w razie potrzeby pojemność budynku zezwala na pomieszczenie większej ilości żołnierzy oraz budynek im. Marszałka Edwarda Śmigłego Rydza w Bydgoszczy, budynek 4-ro piętrowy, nadający się również na szpital lub inne cele wojskowe. Niezależnie od budynków stawiamy do dyspozycji pana ministra spraw wojskowych cały nasz aparat związkowy i gotowość naszej pracy, którą bez reszty wraz z życiem oddajemy Polsce, gdyż celem naszym jedynym dla które go żyjemy, jest zwycięstwo Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i dzielnych Jej zwycięskich wojsk."

Streszczając niniejszy żołnierski meldunek, zapewniamy raz jeszcze, że każdy obowiązek i każdy otrzymany rozkaz z pełnym poświęceniem wykonamy i z wiarą w zwycięstwo wznosimy serdeczny okrzyk: Sławne i dzielne wojsko Polskie z Naczelnym Wodzem Marszałkiem Edwardem Śmigłym Rydzem i ministrem spraw wojskowych generałem Tadeuszem Kasprzyckim — niech żyje."

(—) Zarząd Główny Związku Ociemniałych Żołnierzy R. P.

Warszawa buduje nowe rowy przeciwlotnicze

Warszawa, 30. 8. PAT. W dniu dzisiejszym, dzięki intensywnemu napływowi publiczności, wydział techniczny zarządu miejskiego podjął budowę nowych rowów przeciwlotniczych w 64 punktach miasta, m. in. zaś na pl. Bankowym, pl. Weteranów na pl. Słonecznym, nad Wisłą, na Woli, na Ochocie, w wielu miejscach dzielnicy północnej, na Powąskach, w Mokotowie, w dzielnicy Belwederskiej, na Powiślu, Kole, Żoliborzu itp. Szczególnie liczne rowy powstają wzdłuż osi ul. Wolskiej i jej przecznic.

Ogółem w ciągu dzisiejszego rana budowę rowów prowadzono z górą w 230 punktach, na których zatrudniono w czasie rannej zmiany ponad 20.000 ochotników i około 3.000 robotników miejskich. W ciągu dnia wczorajszego ukończono około 25 klm., dzisiaj zaś w budowie znajdowało się około 30 klm rowów nowych.

Delegacja P. P. S. u prezydenta Warszawy

Warszawa, 30 8. PAT. W dniu dzisiejszym prezydent miasta stołecznego Warszawy przyjął przedstawicieli W. O. K. R. P. P. S. w osobach: prezesa Arciszewskiego, wiceprezesa Zarembę i prezesa warszawskiej Rady Zawodowej Piątka, którzy w myśl wyrażonego w uchwałach Rady Naczelnego P. P. S. stanowiska zgłosili się, celem nawiązania bliższej łączności z władzami miejskimi.

Prezydent miasta poinformował delegację o stanie dzisiejszym poszczególnych zagadnień, podniesionych w czasie rozmowy, zwracając uwagę, że w tej chwili najważniejszym zagadnieniem dla akcji społecznej jest kopanie rowów przeciwlotniczych.

Prezydent miasta zapowiedział, iż w miarę narastania zadań społecznych będzie utrzymywał kontakt z czynnikiem społecznym i zwoła zebranie prezesów klubów w radzie miejskiej.

Zbrodnicza działalność dywersantów niemieckich

Katowice, 30. 8. PAT. W wyniku dochodzenia w sprawie podłożenia bomby w Katowicach przed kilku dniami policja aresztowała m. in. obywatela niemieckiego inż. Herbuta Frenzela. W czasie śledztwa Frenzel wyjaśnił, że od kilkunastu dni przygotowywane były, na wyraźne polecenie niemieckich władz partyjnych na Śląsku i w porozumieniu z Gestapo, zamachy bombowe na obiekty mniejszości niemieckiej w woj. śląskim dla celów niemieckiej propagandy.

Sensacyjne zeznania Frenzela będą niebawem ogłoszone.

* * *

Kraków, 30. 8. PAT. Wczesnym rankiem 29 sierpnia rb. władze policyjne zlikwidowały na terenie powiatu nowosądeckiego niemiecki ośrodek dywersyjno - szpiegowski. Przeprowadzone rewizje dały obfity materiał dowodowy o charakterze wybitnie dywersyjnym oraz dowody z zakresu szpiegostwa na rzecz Niemiec. M. in. znaleziono dowody, świadczące o zamiarze zamachu na most kolejowy w Kamionce.

W wyniku rewizyj, dokonanych na terenie Nowego Sącza i Chełmca aresztowano 14-tu obywateli polskich narodowości niemieckiej oraz jednego obywatela niemieckiego.

Kierownikami szajki byli Oswald Decker, student filozofii, zamieszkały w Nowym Sączu, oraz Maks Jenkner. Obaj zostali ujęci.

Czwartek, 31 sierpnia

STACJE KRAJOWE

KRAKÓW, 6.56 Pieśń poranna; 7 Muzyka poranna i wywiad 7.50 Muzyka w wyk. ork. wojskowej pod dyr. kpt. A. Szałowskiego; 8.20 Pogadanka sportowa; 11.57 Sygnał czasu, hejnał; 12.03 Audycja południowa; 13 Muzyka z płyt; 13.40 Program na dziś, wiadomości bieżące i gospodarcze; 13.50 Jak spędzić wakacje; 13.52 Muzyka z płyt; 14.45 „Dworek w Zagórzu" pogadanka Haliny Zaleskiej dla młodzieży; 15 Muzyka popularna w wyk. orkiestry rozgł. wileńskiej pod dyr. Wł. Szczepańskiego; 15.45 Wiadomości gospodarcze; 16 Dziennik popołudniowy; 16.10 Pogadanka aktualna; 16.20 Taneczne pieśni lud. w opr. Tad. Grabowskiego. Wyk.: J. Szczygłówna i zespół instrumentalny; 16.45 „Przedmioty mówią" — reportaż w opr. mjr. dypl. Wł. Dziewanowskiego i kpt. dypl. J. Podoskiego; 17 Muzyka z płyt; 18 Kwartet Bethovena (płyty); 19 Józef Conrad: „Tremolino" rozdział ze „Zwierciadła morza" w przekładzie A. Zagórskiej, w wykonaniu tłumaczki; 19.20 Muzyka lekka z płyt; 0.15 Rezerwa; 20.25 „Rozmowy ze słuchaczami" przeprowadzi St. Broniewski; 20.35 Lokalne wiadomości sportowe; 20.40 Dziennik wieczorny, wiadomości meteorologiczne i sportowe. Nasz program na jutro; 21 Miniatury skrzypcowe w wyk. W. Niemczyka, akomp D. Niemczyk; 21.30 „Polskie życie obozowe w XVII w." montaż historyczny; 22 Pieśni angielskie w wyk. Ewy Bandrowskiej-Turskiej (sopr.), akomp. J. Szamotulska 22.30 Koncert orkiestry Filharmonii nowojorskiej (płyty) 23—23.05 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. komunikat meteorologiczny.

* * *

WARSZAWA, 6.30 Pieśń poranna, gimnastyka; 17 muzyka taneczna (płyty); 17.45 Skrzynka techniczna w opr. red. Frenkla; 20.25 Audycja dla wsi; 23.05 Wiadom. w jęz. niem. 23.15 Koncert kameralny muzyki polskiej.

KATOWICE. 5 Płyty; 17.45 Kwadrans poetycki; 19.20 Koncert rozrywkowy; 20.25 Rezerwy; 23.05 p. Warszawy.

LWÓW. 6.56 p. Kraków; 13.40 Koncert życzeń; 14.35 Wiadomości gospodarcze i giełda; 17 Wiadom. bież z miasta i prowincji; 17.10 Najpiękniejsze sonaty; 17.45 „W 20-lecie lwowskiego Korpusu Kadetów"; 19.20 Przegląd kulturalny; 19.30 Koncert rozrywkowy; 20.25 Audycja dla wsi; 20.35—23.05 p. Kraków.

ŁÓDŹ. 6.56 p. Kraków; 14.40 Wiadomości giełdowe; 17.45 „Ulica kota rybołówcy" — Földes; 19.20 Koncert rozrywkowy; 20.25 Pogadanka; 20.35—23.05 p. Kraków.

STACJE ZAGRANICZNE

18 PARIS PTT.: Piosenki. LONDYN REG.; 18.40 Koncert kameralny w wyk. tria.

19 WIEŻA EIFFLA: Koncert solistów. RYGA: 19.10 Koncert symfoniczny. SZTOKHOLM: 19.30 Muzyka rozrywkowa.

20 DROITWICH: Rewia radiowa. WIEŻA EIFFLA: „Marouf — szewczyk z Kairu" — opera Rabaud'a. LONDYN REG.: Koncert symfoniczny. KOPENHAGA: Koncert symfoniczny.

21 TALLIN: Koncert orkiestrowy. HILVERSUM I.: 21.15 Muzyka holenderska. DROITWICH: 21.45 Kabaret muz.

22 BUDAPESZT I.: Recital śpiewaczy Janiny Hupertowej. STRASBURG: Muzyka operetkowa. LUBLANA: 22.15 Koncert orkiestrowy. OSLO: Koncert w wyk. chóru.

23 DROITWICH: Muzyka taneczna. BUDAPESZT I: Muzyka cygańska. POSTE PARISIEN: Muzyka taneczna.

Rozwiązanie partii komunistycznej we Francji

Londyn, 30 8. (C) Jak donoszą z Paryża, francuska partia komunistyczna może być lada dzień rozwiązana.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Na wypadek wojny

Bliski Wschód ma się stać głównym dostawcą bawełny dla Polski

Warszawa, 30 sierpnia (g. m.) Sfery kompetentne związane z naszym handlem morskim, zwracają uwagę, że istnieje możliwość zaopatrzenia Polski w bawełnę przez kraje leżące blisko nas w stronie południowo-wschodniej, co ma doniosłe znaczenie także dlatego, że jest to kierunek importu, któremu nie mogłaby zaszkodzić europejska zawierucha wojenna, przerywająca połączenia morskie na Bałtyku i na środkowej części morza Śródziemnego.

Analiza wytwórczości Turcji, Iranu i Syrii wykazuje, że kraje te rozporządzają coraz większymi nadmiarami bawełnianego surowca i że ich możliwości w tym zakresie są ogromne, zaś ich wykorzystanie, przy kapitalistycznym systemie gospodarki, uzależnione są w bardzo dużej mierze od popytu, a więc np. od zgłaszania przez Polskę zapotrzebowania.

Dobrym, bliskim dostawcą jest Turcja, lokująca obecnie swój wywóz bawełny głównie na rynku niemieckim. Powierzchnia uprawy bawełny tureckiej podniosła się ze 153 000 ha w roku 1932, do trzystu siedmnastu tys. ha rocznie w ostatnich latach.

Jest to tempo wzbudzające szacunek dla wykonywanego w tym dziale gospodarczego wysiłku. Lepsze gatunki pochłania własny przemysł włókienniczy który przy niskim spożyciu, ma jeszcze znaczne perspektywy rozwoju. Na wywóz pozostaje bawełna gorsza (włókno niżej 20 mm.), której wywieziono w roku 1937 około 35.000 ton. Za bawełnę moglibyśmy Turcji płacić żelazem, cementem, kopalniakami, których jako kraj rozwijający obecnie planowo przemysł, budujący linie kolejowe, bardzo potrzebuje. Przy zasadzie „towar za towar" teoretyczne przejęcie dzisiejszej nadwyżki tureckiej bawełny wymagałoby 5-6- krotnego podwyższenia co do wartości naszego wywozu.

Starym naszym dostawcą, znanym dobrze fabrykom łódzkim z czasów przedwojennych, jest Iran, (dawna Persja) z którym nasze obroty handlowe są minimalne. Zapasy ziemi zdatnej do uprawy bawełny są tu naprawdę ogromne, przekraczające swymi rozmiarami aktualne możliwości Stanów Zjednoczonych np.: prowincja Chorassan rozporządzała zapasem 34 milionów ha, z czego pod uprawę znajduje się zaledwie 0.6 miliona. Prowincje: Mazanderan i Asterabad, ośrodki najintensywniejszej uprawy, rozporządzają jakoby odpowiednio 3, 3 i 2, 2, milionami ha. pod uprawę. Bawełna irańska uchodziła dotychczas za nisko wartościową. Przed wojną fabryki łódzkie sprowadzały rocznie około 25.000 ton. W roku 1936 Iran wywiózł 18 tysięcy ton głównie do Rosji Sowieckiej, która tu pokrywała swoje niedobory, przy czym sowieckie organizacje handlowe dążyły do podniesienia jakości surowca. Wobec samowystarczalności Rosji, bawełna irańska będzie musiała prawdopodobnie szukać nowych rynków zbytu, przy czym na podstawie umów handlowych Iranu z Rosją Sowiecką możliwe jest, jak się zdaje, kierowanie jej drogą wodną via port Pohlewi, morze Kaspijskie, Wołga, Leningrad, Bałtyk, Gdynię. I tu budowa kolei (kolej transiraska)), rozwój przemysłu, stwarza dla nas pewne możliwości uzyskania bawełny za nasze wytwory przemysłowe.

Syria, to homo novus jako plantator bawełny, ma jednakże pod opieką inżynierów francuskich wszelkie widoki stania się krajem, w którym wywóz bawełny będzie miał znaczenie dominujące. Przeprowadzone prace irygacyjne doprowadziły do tego, że już 1/10 powierzchni jest pod uprawą: zdaniem fachowców można podwyższyć ilość ziemi zdatnej pod uprawę do 50 proc. Obecny wywóz bawełny z Syrii wynosi 20.000 ton, do Syrii trafiamy obecnie transportami węgla kamiennego.

Czynniki kompetentne podnoszą, że wciągnięcie krajów Bliskiego Wschodu na listę naszych dostawców bawełnianych, byłoby pożądane ze względu na to, że te kraje osiągnąć możemy dwiema drogami: drogą morską na około Europy, przez Morze Śródziemne, a na wypadek zamknięcia tej drogi przez wypadki wojenne drogą przez Rumunię i Morze Czarne. Obecnej polityce gospodarczej koncentrowania całego przywozu bawełny w Gdyni zaszkodzić to nie może, gdyż przywóz ten mógłby być kierowany do Gdyni powrotnymi rejsami statków, rozwożących po portach śródziemnomorskich nasze towary.

Wreszcie nawiązanie bezpośrednich stosunków handlowych z producentem bawełny na Bliskim Wschodzie mogłoby się stać dalszym etapem w kierunku zupełnego wyzwolenia się od pośrednictwa portów obcych, jak np. Amsterdam i Hamburg.

Przed dużymi zmianami w obrocie wełną krajową

Warszawa, 30 sierpnia. (g. m.) W związku z powołaniem do życia zarządzeniem Min. przemysłu i handlu Komitetu do spraw obrotu wełną krajową, o czym już donosiliśmy, organizacje rolnicze podejmują starania, zmierzające do wydania ustawy o stworzeniu krajowych surowców i powołania do życia Centrali obrotu wełną krajową, jako przedsiębiorstwa handlowego, opartego o kapitał państwowy przy współudziale kapitału dostarczonego przez producentów i odbiorców wełny. W organach kierowniczych Centrali miałby być zapewniony odpowiedni wpływ przedstawicielom przemysłu i rolnictwa. Centrala miałaby się podejmować funkcji, związanych z handlowym przygotowaniem towaru. Wchodziłoby w grę sortowanie i standaryzowanie towaru, oraz przygotowanie go w partii odpowiedniej wielkości.

Według projektu organizacji rolniczych Centrala miałaby zakupywać dostarczaną wełnę krajową po cenach oznaczonych na określone czasokresy, a zapewniających rentowność produkcji. Ceny zakupu wełny byłyby różniczkowane dla poszczególnych gatunków w taki sposób, aby rolnicy byli materialnie zainteresowani w nastawianiu produkcji we właściwym kierunku. Centrala przy skupie wełny miałaby się posługiwać dotychczasowym aparatem skupu (aukcje, bazary przemysłu ludowego), który zyskał uznanie i zaufanie rolników.

Centrala sprzedawałaby zakupioną wełnę zakładom przemysłowym po cenach pokrywających koszty zakupu, własne koszty handlowe, oraz umiarkowane oprocentowanie kapitału zakładowego.

Wełna importowana byłaby obłożona specjalną opłatą, ustaloną w takiej wysokości, aby wełna krajowa kalkulowała się dla przemysłu taniej jak wełna zagraniczna, obciążona specjalną. Ponieważ stosunek pomiędzy wełną zagraniczną i krajową zużywaną przez przemysł wełniany jest jak 20:1 (tzn., że krajowa wełna stanowi około 5 proc importowanej), obciążenie więc wełny zagranicznej dla stworzenia funduszu na wyrównanie cen pomiędzy wełną krajową i zagraniczną obracałoby się około 10 gr od kg wełny importowanej.

Nabycie w Centrali wełny krajowej za określoną sumę złotych dawałoby prawo do importu wełny zagranicznej w wartości, stanowiącej wielokrotną sumę zapłaconej za wełnę nabytą w Centrali.

Zdaniem organizacji rolniczych system obecny, przy którym uzależnia się wydawanie pozwoleń przywozowych na wełnę zagraniczną od zakupu odpowiedniej ilości krajowej wełny ma tę wadę, że przemysłowcy goniąc za zakupem możliwie największej ilości kilogramów, wykupują najgorsze wełny. Ma to fatalne następstwa dla hodowli i produkcji wełny, gdyż rolnicy, przygotowujący starannie swoją wełnę, mają większe trudności z jej zbytem od rolników zbywających wełny brudne, niedoczyszczone i niesortowane.

Wpływy z opłat specjalnych pobieranych przy imporcie wełny miałyby być przekazywane na rachunek specjalnego funduszu popierania hodowli owiec i produkcji wełny. Z funduszu tego byłyby pokrywane wydatki związane z popieraniem hodowli owiec niezbędnymi pracami i badaniami naukowymi (opracowaniem standartów wełen krajowych) oraz odpowiednią organizacją skupu i obrotu wełną krajową.

Wobec podniesienia cen wełny krajowej, oraz obciążenia wełny importowanej opłatą specjalną, co prowadzi do podwyższenia przeciętnych kosztów surowca miałaby być zbadana taryfa celna dla wyjaśnienia, czy ustalone w niej stawki celne na produkty i półprodukty wełniane dają w danych warunkach dostateczną ochroną krajowej produkcji.

Eksport półproduktów i wyrobów wełnianych dawałby eksporterowi prawo do importu odpowiedniego ekwiwalentu wełny zagranicznej, niezależnie od zakupu wełny krajowej i bez obciążania tego importu opłata specjalną.

Już w najbliższym czasie mają być wprowadzone przez Min. przemysłu i handlu nowe zasady popierania zbytu wełny krajowej.

Dowodem zakupu krajowej wełny którym importerzy będą się legitymowali dla uzyskania pozwoleń przywozowych na import zagranicznej będą opłacone imiennie faktury z aukcji W odróżnieniu od dotychczasowych, a znoszonych obecnie świadectw krajowego pochodzenia wełny, nie podlegają one cesji. Dowodem zaś rolniczego i krajowego pochodzenia wełny będą, tak jak dotychczas, zaświadczenia rolników, potwierdzane przez gminy i izby rolnicze.

O dopuszczeniu organizacyj rolniczych, spółdzielni i kupców do dostaw wełny będą decydować właściwe ministerstwa, przy czym odbywać się to będzie na podstawie wspólnej opinii właściwych terytorialnie izb rolniczych i przemysłowo-handlowych

Należy zauważyć, że dotychczasową podaż krajowej wełny w stosunku rocznym można w zaokrągleniu oceniać na 5 milionów złotych. Ponieważ wartość importu wynosi ponad 100 miln., więc dla otrzymania pozwolenia każdy importer będzie musiał wylegitymować się zakupem krajowej wełny w odpowiednim stosunku procentowym do dokonywanego importu (globalnie ok. 5 proc.)

Przewiduje się klasyfikowanie wełny na aukcjach wedle z góry ustalonych zasad. Są one, opracowywane przez Ministerstwo Rolnictwa i R. R. w porozumieniu z zainteresowanymi czynnikami. Wreszcie wyjściowe ceny wełny dla aukcyj mają być ustalene w zależności od jakości i gatunku wełny z tym, że gwarantuje się rolnikow ceny minimalne

Podatki we wrześniu

We wrześniu płatne są następujące podatki:

1. do dnia 5 września — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii w czasie od 16 do 31 sierpnia 1939 r., do dnia 20 września zaś — tenże podatek, pobrany w czasie od 1 do 15 września r. b.;

2. do dnia 7 września — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w sierpniu 1939 r.;

3. do dnia 15 września — II rata zryczałtowanego podatku obrotowego za rok 1939 przez przedsiębiorstwa, zaliczone do ryczałtu;

4. do dnia 15 września — I rata zryczałtowanego podatku dochodowego na rok 1939 przez płatników, opłacających ten podatek w formie ryczałtu;

5. do dnia 25 września — zaliczna miesięczna na podatek obrotowy za rok 1939 w wysokości podatku, przypadającego od obrotu, osiągnięętego w sierpniu r. b., przez wszystkich płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Ponadto płatne są we wrześniu zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności we wrześniu r. b.

Nowe zasady obliczania terminu wolnego od postojowego

Ministerstwo Komunikacji, celem przyśpieszenia obrotu taborem towarowym. wprowadziło ostatnio szereg zmian w terminach wolnych od postojów i zamierza zastąpić dotychczasowy system nowym, polegającym na obliczaniu godzinami służbowymi zamiast godzin bieżących, przy czym termin wolny od postojowego przy nadaniu i odbiorze wyniósłby 10 godzin służbowych, tj. godzin, w których są otwarte odnośne punkty ładunkowe. Termin ten przy nadaniu przesyłek, dla których wagony podstawiono przed godz. 10, powinien się skończyć najpóźniej z chwilą zamknięcia odnośnych punktów ładunkowych w dniu podstawienia nie później jednak niż o godz. 24.

Projekt ten spotkał się ze zdecydowanym sprzeciwem sfer gospodarczych całej Polski. Zainteresowani stwierdzili, iż wprowadzenie zmiany systemu obliczania terminów wolnych od postojowego jest sprzeczne z regulaminem przewozu przesyłek towarowych, a zmiana sposobu obliczania terminów wolnych od postojowego jest sprzeczna z regulaminem przewozu przesyłek towarowych i połączona będzie z ogromnymi trudnościami dla większych przedsiębiorsw, odbierających i wysyłających dziennie po kilkadziesiąt wagonów ładunków.

Stanowisko swe oparły sfery gospodarcze na praktyce, powstałej ze skróconego terminu w obrocie węglarkami i platformami przy wyładowaniu do 8 godzin służbowych i przy załadowaniu do 12 godzin bieżących. Skrócony termin spowodował cały szereg komplikacji w zakładach, posiadających tory bocznicowe, rozbudowane na określoną ilość wagonów, obliczoną na normalne ładowanie i wyładowanie przy dotychczasowych 24 godzinach bieżących, których skrócenie wymaga zwiększenia personelu i parowozów, zatrudnionych na bocznicach.

Poza tym podkreślano pewne nieścisłości w projekcie Ministerstwa, w szczególności określanie podstawiania wagonów o godz. 10. Ponieważ praca w większości zakładów kończy się o godz. 16 lub 18, faktyczny termin wolny od postojowego wynosi 6 — 8 godzin, a nie 10.

W związku z powyższym Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu wypowiedziała się za utrzymaniem regulaminowego systemu obliczania terminu wolnego od postojowego, uważając, iż obowiązujące przepisy dostatecznie zabezpieczają kolej przed nadmiernym gromadzeniem ładunków w obrębie poszczególnych stacyj.

Gdyby jednak powrót do tego systemu okazał się trudny do zrealizowania, Izba Sosnowiecka — jako referująca — zaproponowała w imieniu Związku Izb ustalenie terminu wolnego od postojowego na 12 godzin służbowych z tym, że bieg ich rozpoczynać się winien z chwilą otwarcia kas towarowych, nie zaś wg. godzin otwarcia placów ładunkowych. Przy odbiorze ładunków na bocznicach termin ten liczyć się winien od czasu dostarczenia odbiorcy dokumentów przewozowych.

Premiowanie książeczek P. K. O. serii V.

Dnia 28 sierpnia 1939 r. odbyło się w PKO siódme publiczne premiowanie książeczek oszczędnościowych premiowanych serii V grupy „B". W premiowaniu brały udział książeczki, na które wniesiono wszystkie wkładki za kwartał ubiegły w terminie do dnia 31 lipca 1939 r.

Premie po zł. 500 padły na Nr. Nr.: 624366, 627538, 676127, 678623, 682374 i 684942.

Premie po zł. 250 padły na Nr. Nr.: 600832, 611316 613833, 614237, 615055, 618163, 624427, 635867, 640273, 641022, 642632, 642955, 645741, 657285, 664328, 671887, 675310, 676615, 677706, 686157, 689583, 692656, 693710, 696303, 696401, 697952.

Premie po zł. 100 padły na Nr. Nr.: 601023,

601714	607672	607847	608836	609922	610583
611381	611967	612115	614108	614200	614936
614996	615695	619852	621334	625122	625815
626104	627070	627308	627479	627851	628147
630159	630820	633222	634709	636263	637580
638080	638511	638724	639250	639423	639759
640902	641915	642249	645385	646404	646678
646764	647968	648232	649166	649296	649576
650038	651607	651726	652504	655042	657571
657890	659900	660086	660273	662007	662959
663918	663981	665458	665665	666497	666595
669546	670029	670030	671117	671811	672384
673628	673842	675325	675820	676342	676353
676617	677904	678217	679426	679597	687932
688032	690041	691892	692341	693730	694090
695105	695949	696201	698417	699137	699175
699895.					

Ponadto padło 260 premii po zł. 50.

Ogółem padło 390 premii na sumę zł. 32.300.

O wylosowanych premiach właściciele książeczek są powiadomieni listownie.

Należy zaznaczyć, że zasadą wkładów oszczędnościowych premiowanych serii V jest stały wzrost liczby premii w miarę wzrastania wkładów na książeczce, przy czym po otrzymaniu premii, książeczki nie tracą swej ważności, lecz nadal biorą udział w następnych premiowaniach pod warunkiem regularnego opłacania dalszych składek.

Premie wylosowane w poprzednim premiowaniu, dotychczas nie podjęte: zł. 100 Nr. 665896.

Zł. 50 Nr. Nr.: 612495 616929 638630 643767 649262 657690 660071 691960 693808 69850.

Poraz drugi padły premie: zł. 250 na Nr. Nr.: 600832 613833.

Zł. 100 na Nr. Nr.: 639250 645385 649166 671811.

Zł. 50 na Nr. Nr.: 617013 629442 649563 657077 658302 668673 671619 688088 690884.

Ustawa sanitarna dla piekarń powinna być odroczona

Warszawa, 30. 8. (g. m.) W wyniku ogólnopolskiego Zjazdu piekarstwa, zarząd główny Stowarzyszenia Właścicieli Piekarń R. P. wystąpi z memoriałem do p. Ministra Opieki Społecznej o odrocznie do dnia 1 kwietnia 1943 roku rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 lutego 1937 roku wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki i wyrobów mącznych.

Chodzi o to, że w przyszłym roku wygasa termin, do którego zostało odroczone powyższe rozporządzenie.

Zdaniem kół zainteresowanych z chwilą wejścia w życie rozporządzenia ulegną zamknięciu wszystkie istniejące wytwórnie — piekarnie nie odpowiadające przepisom rozporządzenia. Według posiadanych danych, 60% piekarni uległoby zamknieciu, reszta piekarń poddaną by być musiała fundamentalnym przeróbkom, co było nie wykonalnym.

Jak podnoszą organizacje branżowe poziom techniczny wyrobu i jakości pieczywa znacznie się podniósł. Nie osiągnięto jeszcze poprawy w urządzeniu wewnętrznym piekarń. Sprawa ta jednak posiada znaczenie poważnego problemu gospodarczego, uzależnionego od wielu elementów.

Z tych względów skierowana zostanie prośba p. Ministra Opieki Społecznej, by zechciał termin wejścia w życie ustawy z dnia 18 lutego 1937 roku odroczyć na trzy lata.

Duże widoki zwiększenia naszego wywozu do Danii

Warszawa, 30 sierpnia. (g. m.) Dnia 7-go września rozpoczynają się w Kopenhadze rokowania handlowe polsko - duńskie, mające na celu, jak już wspomnieliśmy, przedłużenie dotychczasowego stanu umownego z równoczesnym wprowadzeniem pewnych zmian, które dla stron obu wydają się koniecznymi ze względu na zmianę niektórych warunków istniejących w chwili podpisywania umowy z 1936 r.

Wchodzą tu w rachubę względy na ochronę produkcji krajowej, która w międzyczasie w niektórych gałęziach przemysłu u nas zaczęła się rozwijać, wzmożone zapotrzebowanie na niektóre surowce i wreszcie szereg daleko idących zmian, wprowadzonych przez Rząd duński w systemie reglamentacji dewizowej w okresie ostatnich trzech lat.

Obok tych spraw zasadniczych, które będą wymagały pełnego uregulowania, obie strony będą niewątpliwie dążyły do możliwego zwiększenia wzajemnych obrotów. W tej dziedzinie jest jeszcze dużo do zrobienia, a barometr statystyczny wróży dobrą, zwyżkową tendencję.

Sprzyjającym momentem jest, sytuacja polityczna, wskutek której nasz partner wzmógł przywóz takich surowców, jak węgiel i drewno: niemniej jednak przyczyniło się do tego również przeniesienie drewna z listy zamkniętej na listę wolną w Danii, co spowodowało zliberalizowanie przywozu towaru.

Jak podkreślają sfery dobrze poinformowane, tak długo jak rynek duński jest ściśle związany z rynkiem niemieckim, możliwość wzrostu obrotów będzie zawsze ograniczona.

Z SPORTU

PRZEŁOŻENIE FINAŁU LEKKOATLETYCZNYCH MISTRZOSTW POLSKI

Na ostatnim posiedzeniu zarządu Polskiego Związku Lekkoatletycznego uchwalono przesunąć na późniejszy termin, wyznaczone na nadchodzącą niedzielę finałowe zawody o drużynowe mistrzostwo Polski w lekkoatletyce.

Na tymże posiedzeniu postanowiono odwołać obóz treningowy dla zawodników reprezentacyjnych, projektowany na 1—7 września w Akademii WF. w Warszawie. Mimo odwołania obozu, zawodnikom wydano polecenie nieprzerywania treningów oraz przygotowania się do wyjazdu na mecze międzypaństwowe z Węgrami w Budapeszcie (9—10 września) i z Francją w Paryżu (16—17 września).

POLSKA WYPOWIEDZIAŁA SIĘ PRZECIWKO WNIOSKOWI NIEMIEC

Jak już donosiliśmy, Niemcy zwróciły się do wszystkich państw z prośbą o poparcie wniosku niemieckiego w sprawie zwołania nadzwyczajnego kongresu F. I. S., który miałby zadecydować, czy należy narciarstwo wprowadzić z powrotem w program igrzysk olimpijskich.

Polski Zw. Narciarski powiadomił międzynarodową federację, że jest przeciwny zwołaniu nadzwyczajnego kongresu F. I. S.

„DERBY" PIŁKARSKIE KRAKOWA WISŁA — CRACOVIA

W nadchodzącą niedzielę rozegrane zostaną dwa mecze o mistrzostwo Ligi. W Krakowie Cracovia spotka się na własnym boisku z Wisłą, zawody prowadzić będzie p. Hasselbusch względnie p. Rettig. Drugi mecz odbędzie się we Lwowie, między Pogonią a Warszawianką. Sędziuje p. Arczyński z Krakowa.

AUSTRALIA — JUGOSŁAWIA 4:1

W ostatnim spotkaniu międzystrefowych zawodów o puchar Davisa między Australią a Jugosławią, Quist pokonał Kukulewicza który grał w miejsce Puncera 6:2, 6:3, 6:4. Zawody zakończyły się więc wynikiem 4:1. W finale spotka się Australia z posiadaczką pucharu Ameryką.

ŁUNIEWSKA MISTRZYNIĄ SWIATA W TENISIE AKADEMICKIM

W finale gry pojedynczej pań na VIII akademickich igrzyskach w Monaco, zawodniczka warszawskiej Legii Łuniewska pokonała Francuzkę Granet 6:2, 6:4, zdobywając akademickie mistrzostwo świata.

HOLANDIA I RUMUNIA ZAPROSZONE DO ANGLII

Angielska Federacja Piłkarska postanowiła zaprosić na jesień br. do Londynu dwie drużyny europejskie, Holandię i Rumunię.

DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA BOKSERSKIE KRAKOWA ROZEGRANE ZOSTANĄ W 2-CH RUNDACH

W połowie września odbędzie się w Krakowie konferencja krakowskich klubów pięściarskich, na której uchwalony zostanie system rozgrywek drużynowych. Najprawdopodobniej mistrzostwa rozegrane zostaną — poraz pierwszy w Krakowie — w 2 rundach. W zawodach udział wezmą następujące kluby: Wisła, Makkabi, Sokół, Olsza, Cracovia i KPW Sandecja.

Projekt utworzenia izb mierniczych w Polsce

Warszawa, 30. 8. (g. m.) Zarząd główny stowarzyszenia mierniczych przysięgłych R. P. podjął ostatnio akcję, mającą na celu uregulowanie stosunków w zawodzie mierniczych, dążąc do powołania izb mierniczych, które by stanowiły najwyższy organ samorządu zawodowego, wykonywały by nadzór nad praktyką mierniczą i czuwały nad przestrzeganiem zasad sumienności i godności zawodowej.

Jednocześnie Stowarzyszenie mierniczych przysięgłych opracowało projekt ustawy o izbach mierniczych.

KRONIKA

SIERPIEŃ	Wschód słońca 4 g 35 m
31	Zachód słońca 18 g 13 m
CZWARTEK	16 Elul 5699

Nowy tytuł „magister wychowania fizycznego"

Tegoroczne opłaty za badania lekarskie na wyższych uczelniach.

Z przyszłym miesiącem wchodzą w życie nowe przepisy rozszerzające uprawnienia Akademii Wychowania Fizycznego, która została zrównana w prawie nadawania tytułów naukowych z innymi wyższymi uczelniami. Kończący 3-letnie studia na Akademii, uzyskiwać będą tytuł „magistra wychowania fizycznego".

W nadchodzącym roku akademickim 1939/40, badania lekarskie nowowstępujących słuchaczów przeprowadzone będą na wszystkich wyższych uczelniach. Badania te przeprowadzone będą przez specjalnie powołane do życia komisje pomocy lekarskiej dla akademików. W b. r. akademickim opłata za badania lekarskie ustalona zostanie na 4 złote.

15 ofiar bójki pod Krakowem

Wczoraj popołudniu w Półwsiu k. Skawiny grupa parobków napadła na robotników, pracujących przy budowie kanału. W wyniku bójki 15 osób odniosło różnego rodzaju kontuzje, jak rany cięte i potłuczenia. Najciężej kontuzjowany jest 25-letni Izak Goldstoff, który doznał wstrząsu mózgu i rany ciętej głowy. Wszystkich kontuzjowanych przewieziono karetką Pogotowia Ratunkowego do szpitala.

Z teatru, literatury i sztuki

— Z TEATRU MIEJSKIEGO im. J. SŁOWACKIEGO. Zespół artystyczny powrócił z urlopu i rozpoczął próby z najbliższej premiery, którą będzie dramat M. Maeterlincka pt. „Burmistrz Stylmondu". Sztukę przygotowuje reż. J. Karbowski. W czwartek ,dnia 31 sierpnia i w piątek 1 września br. odegraną zostanie o godz. 20-tej po cenach zniżonych komedia T. S. Chrzanowskiego „Japoński rower", zaś w sobotę 2 września również po cenach zniżonych komedia A. de Benedetti'ego „Szkarłatne róże".

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO
Czwartek, godz. 8 wiecz.: „Japoński rower"

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Za winy niepopełnione" (Bartówna, Stępowski, Pichelski i Bodo).
APOLLO: „Trzech Muszkieterów" (Bracia Ritz).
ATLANTIC: Kobieta, którą kocham" (Paul Muni) i „Pani i cowboy" (Gary Cooper i in.).
LOPP: „Życie we dwoje" i „Serca uliczników".
PROMIEŃ: „Hotel du Nord" (Annabela).
SCALA: „Dr Kildare" (Lew Ayres, Lionel Barrymore).
SZTUKA: „Trzech podchorążych"
STELLA: „Jaśnie pan szofer".
ŚWIT: „Czarny księżyc" (Jack Holt, Fay Wray)
UCIECHA: „Zeznanie szpiega".
WANDA: „Lord Jeff" (Freddie Bartholomew) i „Pan z wyższych sfer".

Kraków spokojny i opanowany w obliczu dziejowych wypadków

Kraków, żyje pod wrażeniem wypadków, rozgrywających się w błyskawicznym tempie. Ludność naszego miasta spokojnie przygotowuje się do czekających ją zadań, mając pełne zaufanie do czynionych przygotowań.

Zaprowizowanie miasta przedstawia się doskonale. Wszystkie sklepy mają podostatkiem środków żywności i wszelkich artykułów pierwszej potrzeby. Toteż nie widać nigdzie natłoku, każdy odrazu załatwia sprawunki i otrzymuje bez trudu żądane towary.

Spodziewać się należy, że ludność naszego miasta zachowa nadal nastrój spokoju i powagi. Należy zdecydowanie przeciwstawiać się wszelkiego rodzaju wiadomościom plotkarskim i panikarskim.

Należy również zachować daleko idącą ostrożność w zetknięciu się z osobami podejrzanymi. Chodzi bowiem o przeciwstawienie się akcji dywersyjnej, w jakiejkolwiek bądź formie.

Przygotowania do samoobrony OPL na wypadek gdyby mieszkańcy Krakowa zostali zagrożeni, są jak wiadomo w pełnym toku, a w wielu dziedzińcach bądź ukończone całkowicie, bądź już na ukończeniu. Wymienimy naprzykład akcję kopania rowów przeciwlotniczych, w których to robotach uczestniczyli masowo i chętnie obywatele Krakowa. Również zrozumienie nie dla akcji kopania rowów ochronnych wykazali właściciele prywatnych ogrodów i parcel niezabudowanych — co należy z uznaniem podnieść.

Ludność Krakowa ze spokojem oczekuje rozwoju wypadków, wykonując ściśle zarządzenia władz, dotyczące należytego przygotowania OPL. Bo strzeżonego Pan Bóg strzeże jak głosi przysłowie, które przypomniał w swym apelu do obywateli prezydent Krakowa dr. Czuchajowski.

Oczekiwać należy, że również właściciele realności ukończą niebawem budowę schronów przeciwlotniczych.

W związku z powyższym warto zanotować, że na wypadek, gdyby zarządzone zostało pogotowie OPL natychmiast uruchomiony będzie szereg punktów militarnych i ambulatoriów. I tak np. punkty ratowniczo-sanitarne, gdzie także są urządzenia stosowane przy skażeniu gazami mieszczą się: w budynku M. Wodociągów i Kanalizacji, ul. Senatorska 1, w Schronisku Brata Alberta ul. Zielna w Dębnikach, w Miej. Domu Noclegowym ul. Nadwiślaska 4.

Natomiast ambulatoria spełniające zwykłe funkcje pogotowia ratunkowego przewidziane są w Łaźni Ludowej ul. Karmelicka 47, w Domu Dziecka ul. Żuławskiego 9, w Domu YMCA ul. Krowoderska 6, w Przychodni ul. Radziwiłłowska 1, w Szkole powszechnej ul. Wiślisko na Grzegórzkach, w Łaźni ul. Paulińska.

Oczywiście korzystanie z punktów rat. san. i ambulatoriów należy ograniczać, jak głosi instrukcja — tylko do ew. wypadków najpoważniejszych, gdy pomoc udzielona przez organy rat. san. samoobrony nie jest wystarczająca.

Żeby nie było nieporozumień przypominamy raz jeszcze, że wymienione punkty rat. san. i ambulatoria uruchomione będą automatycznie dopiero wówczas, jeśli zarządzone zostało pogotowie OPL. A jak ono wygląda i jak w czasie takiego pogotowia należy się zachowywać, o tym wszyscy mieszkańcy Krakowa doskonale wiedzą, bo przeszli przecież — i to z bardzo dodatnim wynikiem — t. zw. alarmy próbne.

Zarząd Miejski wydał komunikat w którym stwierdza, że nie ma obowiązku zdejmowania papierowych naklejek, jakie zostały przez niektórych mieszkańców umieszczone na szybach okiennych.

Kontrola realności

Zarząd Miejski w stoł. król. mieście Krakowie komunikuje, że w najbliższym czasie przystąpi do skontrolowania czy właściciele realności wykonali zarządzenie z dnia 25 bm. w sprawie zabezpieczenia realności w zakresie obrony przeciwlotniczej.

Zarząd Miejski zwraca uwagę właścicieli realności, którzy zarządzenia tego nie wykonali lub wykonali niezupełnie, że grożą im sankcje w postaci kary pieniężnej do zł. 3.000 lub aresztu do 3-ch miesięcy albo obu tych kar łącznie Z tych powodów jak przede wszystkim wobec doniosłości właściwego przygotowania przeciw lotniczego, wszyscy właściciele realności powinni jak najszybciej przygotować swe realności zgodnie z wspomnianym wyżej zarządzeniem.

* * *

„OŚRODEK PRZETACZANIA KRWI" przy Szpitalu Gminy Wyzn. Żyd. w Krakowie — zwraca się do kobiet żydowskich z apelem zgłaszania się jako dawczyń krwi (w celach transfuzji krwi) do dyspozycji tut. Ośrodka. Wiek dawczyń 18—35 lat. Zgłoszenia do lekarza domowego Szpitala Żydowskiego w godzinach 8—9 rano.

Deklaracja inwalidów żydowskich

Zarząd Główny Zjednoczenia Związków Żyd. Inwalidów, Wdów i Sierót Wojennych R. P. na nadzwyczajnym posiedzeniu uchwalił następującą deklarację:

Wobec zachodzących obecnie wielkich wydarzeń dziejowych na terenie międzynarodowym oraz w związku z poczynionymi przygotowaniami obronnymi Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, Zarząd Główny Zjednoczenia Związków Żyd. Inwaldów, Wdów i Sierót Wojen. R. P. składa Panu Ministrowi Spraw Wojskowych żołnierski meldunek:

1) Wszyscy Żydzi-inwalidzi wojenni zrzeszeni w Związkach Żyd. Inwal., Wdów i Sier. Wojennych R. P. oddają się w tej chwili tak ważnej dla Państwa pod rozkazy Naczelnego Wodza Sił Zbrojnych Pana Marszałka Edwarda Śmigłego Rydza i Pana Ministra Spraw Wojskowych Generała Dywizji Tadeusza Kasprzyckiego,

2) wszyscy Żydzi-inwalidzi wojenni powołani do szeregów wojskowych spełnią z całym poświęceniem swój obowiązek żołnierski dla odparcia wszelkich zakusów naszego odwiecznego wroga,

3) żołnierze Żydzi-inwalidzi wojen. i wojskowi, którzy dotąd zostali uznani za niezdolnych do służby wojskowej, zgłaszają się obecnie ochotniczo do służby wojskowej,

4) meldujemy zarazem, że cały Zarząd Główny naszej organizacji oddajemy do całkowitej dyspozycji Władz Wojskowych oraz, że wszelkie rozkazy i zlecenia wykonamy z całym poczuciem obowiązku.

Z GIEŁDY

KRAKOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

KRAKÓW, 30 sierpnia. Pszenica 80 proc. ziarn. szklista 21.75—22.25, jednolita czerwona i biała 20.50—20.75, zbierana 20—20.25, żyto standart I 14.25—14.50, standart II 13.50 13.75, jęczmień jednolity 17.75—18.25, przemiałowy 16.50—17. pastewny 16—16.25, owies standart I (lekko zadeszczony) 16—17, standart II (zadeszcz. dop.) 14.75—15.75, mąka pszenna wyciągowa 30 proc. 39.50—42, wyciągowa 35 proc. 38.50—41.50, gat. I. 50 proc. 36.50—38, gat. IA 65 proc. 32.50—34, gat. II 35-65 proc. 29.50—31.50, gat. II 50-60 proc. 27—28, gat. II 50-65 proc. 26.25—26.75, gat. II. 19.75—20.25, pastewna 14—14.50, razowa 95 proc. 26.75—27, mąka żytnia okr. krakowskiego gat. IA 55 proc. 24.75—25, razowa 95 proc. 21.25—21.50, mąka żytnia okr. poznańskiego gatl. IA 55 proc. 24.75—25, otręby pszenne standartowe miałkie 10.75—11, średnie 9.50—10, żytnie standartowe 9.50—10. Obroty i tendencja: pszenica 65 spokojna, żyto 35 spokojna, jęczmień 55 spokojna, owies 30 spokojna. Ogólny obrót 377 ton, tendencja ogólna spokojna.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA

POZNAŃ, 30 sierpnia. Ceny orientacyjne bez zmiany. Obroty i tendencja: pszenica 40 spokojna, żyto 356 spokojna, jęczmień 20 spokojna, owies 56 spokojna. Ogólny obrót 856.5 ton.

GIEŁDA WARSZAWSKA

WARSZAWA, 30 sierpnia. Kursy zamknięcia. Akcje: Bank Polski 102, Ostrowiec 76, Norblin 92, Modrzejów 14.75, Starachowice 40—40.50, Węgiel 28—29. Tendencja mocniejsza.

Papiery procentowe: 4½ proc. poż. wewnętrzna, odc. grube 60.50, 3 proc. poż. inwestycyjna I em. 70, II em. 69, 3 proc. poż. inwestycyjna seryjna I em. 70, II em. 69, 6 proc. poż. konwersyjna 62, 5 proc. poż konwersyjna kolejowa 61—59, 4 proc. poż. konsolidacyjna odc. grube 61.25 odc. drobne 60.50, 4 proc. poż. dolarowa (dolarówka) 35.25. Tendencja utrzymana.

Listy zastawne: 4½ proc. ziemskie Ser. V 52—52.75,, 4½ proc. listy m. Warszawy 58, 5 proc. listy m. Warszawy, stare 60, 5 proc. listy m. Warszawy z r. 1933 57—58, 5 proc. listy m. Warszawy z 1936 r. 55—55.50, 5 proc. listy m. Łodzi z r. 1933 51.50—52—51.75. Tendencja nieco mocniejsza.

Dewizy: Bruksela 91, Gdańsk 99.75, Amsterdam 287, Londyn 23.23, Nowy Jork czek 5.32 3/8, Nowy Jork kabel 5.32½, Oslo 121.78, Paryż 13.30, Sztokholm 128.10, Zurych 120.00. Tendencja niejednolita.

LONDYŃSKA GIEŁDA METALI.

LONDYN, 30 sierpnia. Miedź standart per kasa 45½—45 5/8, 3 mies. 45 13/16—45 7/8, elektrolit 52—54. best selected 50¼—53½, wirebars 54; cyna standart per kasa 229 7/8—230, 3 mies. 226¾—227¼, straits 240, cynk natychmiast 15—15 1/8, termin 15—15 1/16, ołów natychmiast 16½—16 5/8, termin 16 3/8—16 7/16. złoto 158.6.

Nowe oświadczenie Hitlera?

Londyn, 30. 8. PAT. Redaktor dyplomatyczny „Press Association" donosi, że w kołach dobrze poinformowanych utrzymują, iż brytyjska odpowiedź na ostatnie pismo Hitlera, która zostanie dziś przekazana Berlinowi, będzie tego rodzaju, iż prawdopodobnie spowoduje nowe oświadczenie kanclerza Hitlera.

Opracowywanie odpowiedzi brytyjskiej

Londyn, 30. 8. PAT. O godzinie 17-ej min. 10 zebrali się Halifax, Butler i Cadogan, celem zredagowania odpowiedzi brytyjskiej na ostatnie oświadczenia kanclerza Hitlera.

Król Jerzy VI w ministerstwie wojny

Londyn, 30. 8. PAT. Reuter donosi: Król Jerzy VI-ty udał się dziś po południu z Buckingham Palace do ministerstwa wojny i ministerstwa lotnictwa. Królowi towarzyszył książę Gloucester. Król dokonał inspekcji poszczególnych zarządzeń i dyspozycji ministerialnych.

Prem. Chamberlain u króla Jerzego VI

Londyn, 30 8. (t). Premier Chamberlain udał się o godz. 17.30 do króla.

Gestapo aresztuje delegatów polskich do rozmów z Senatem gdańskim

Gdańsk, 30. 8. Senat W. Miasta zaproponował dzisiaj Komisarzowi Generalnemu R. P. przeprowadzenie rozmów na temat dostawy do Gdańska artykułów żywnościowych z Polski, oraz otwarcie ruchu pasażerskiego na linii Tczew—Gdańsk. Wyznaczeni do tych rozmów pp. Grabowski i Szadkowski udali się na wyznaczone miejsce. Rozmowy toczyły się w rzeczowym i życzliwym nastroju. Kiedy jednak obaj delegaci opuścili gmach, w którym rokowania toczyły się, zostali przez Gestapo aresztowani.

Gdańsk, 30 8. PAT. W ciągu dzisiejszego popołudnia aresztowani zostali w Gdańsku znowu dwaj inspektorzy celni: Jurczyński i Czerwa.

Ameryka nie będzie neutralna już w pierwszym okresie wojny

Londyn, 30. 8. (r). Senator amerykański Thomas oświadczył wczoraj dziennikarzom, że w chwili wybuchu konfliktu zbrojnego w Europie Stany Zjednoczone zniosą natychmiast zakaz wywozu broni.

Sen. Thomas jest wybitnym członkiem komisji spraw zagranicznych senatu. Oświadczenie swe złożył bezpośrednio po odbyciu konferencji z prezydentem Rooseveltem i jak przypuszczają, z jego polecenia. Z tego względu prasa i koła polityczne przypisują oświadczeniu Thomasa duże znaczenie.

Deklaracja ta jest tym większą sensacją, że t. zw. izolacjoniści, t. j. zwolennicy niemieszania się Ameryki do spraw europejskich, zmienili swe przekonania, jeśli chodzi o ustawę o neutralności, której podczas ostatniej sesji Kongresu tak zawzięcie bronili. Przewódcy ich oświadczył, iż na wypadek wybuchu wojny w Europie izolacjoniści będą głosowali za uchyleniem ustawy o neutralności. Zmianę swego nastawienia izolacjoniści motywują, tym, iż przekonali się,że cały naród amerykański stoi w tym wypadku za Rooseveltem i sprzeciwia się ustawie o neutralności.

Dla nikogo w Ameryce nie ulega wątpliwości, że gdy Ameryka zezwoli podczas ewentualnej wojny na wywóz broni, to broń ta i materiały wojenne przeznaczone będą tylko dla Anglii, Francji i jej sprzymierzeńców. — Państwa totalne wobec opanowania Atlantyku przez flotę brytyjską nie miałyby nawet możności przewiezienia broni.

W ten sposób jest już pewne, że St. Zjednoczone udzielą Anglii i Francji najdalej idącej pomocy.

Flota amerykańska wypłynie na Atlantyk

Waszyngton, 30. 8. (r). Flota Stanów Zjednoczonych jest obecnie rozmieszczona w sposób następujący: Główne siły znajdują się obecnie u wybrzeży zachodnich pod San Pedro i San Diego. Składają się one z 12 pancerników, 12 krążowników, 15 lekkich krążowników, 4 lotniskowców, 70 kontrtorpedowców i dużej liczby łodzi podwodnych. Siłami tymi dowodzi admirał Claude Bloch. Flota atlantycka składa się obecnie z 3 pancerników, 4 ciężkich krążowników, 1 lotniskowca, 19 kontrtorpedowców i wielu łodzi podwodnych pod dowództwem admirała Johnsona. Jest ona skoncentrowana w pobliżu Norfolk.

Oczekuje się, że w związku ze zmianami w sytuacji międzynarodowej część floty Pacyfiku będzie przerzucona na Atlantyk, chociaż na ogół panuje przekonanie, że flota angielska da sobie sama radę na Atlantyku.

Oświadczenie prem. Japonii na temat sytuacji politycznej

Tokio, 30. 8. (t). Agencja Domei donosi: Po zakończeniu pierwszego posiedzenia gabinetu premier Abe przyjął dziennikarzy, którym złożył oświadczenie na temat aktualnej sytuacji politycznej i zmian, jakie ostatnio zaszły w stosunku do Japonii. Premier stwierdził, że zmiany te mają znaczenie nader poważne. Stanowisko Japonii wobec zadania utworzenia nowego porządku we wschodniej Azji, mimo zmian w sytuacji międzynarodowej pozostaje niezmienione.

Japonia dąży stale do szerokiej współpracy w dziele postępu świata i ma w wielu krajach przyjaciół rozumiejących sytuację Japonii. W sprawach chińskich Japonia nadal dążyć będzie do zwycięskiego końca wojny.

W zakresie spraw wewnętrznych premier nakreślił szeroki program rządowy z zakresu społecznego i gospodarczego.

Rozmowa Gafencu—Raczyński

Bukareszt, 30. 8. PAT. Ambasador R. P. Robert Raczyński odbył dziś dłuższą rozmowę z ministrem spraw zagranicznych Gafencu.

Entuzjastyczna manifestacja na cześć Armii we Lwowie

Lwów, 30. 8. PAT. Lwów zgotował dziś entuzjastyczną manifestację przemaszerowującym przez miasto żołnierzom. Miasto orląt nie widziało jeszcze dotąd takiej manifestacji, oraz takiej defilady. Wzdłuż całej trasy ciągnącej się przez kilka kilometrów ulic lwowskich, zgromadziły się nieprzejrzane tłumy ludności, które na trasę przybyły z kwiatami i pakietami słodyczy. Tłum zalał formalnie chodniki, znaczną część jezdni, obsadził szczelnie wszystkie okna oraz balkony i drzewa. Manifestacja nie była naprzód zapowiedziana i ludność została zawiadomiona o przemarszu wojsk przez rozgłośnię lwowską Polskiego Radia w ostatniej chwili.

Na Placu Mariackim zgromadzili się przedstawiciele władz cywilnych ze starostą grodzkim dr Klimowieckim na czele i wiceprezydentem Irzyckim. Defiladę odbierał gen. dyw. Zulauf w otoczeniu oficerów. O godz. 16.30 u wylotu Placu Mariackiego ukazały się pierwsze oddziały. Z tą chwilą entuzjazm tłumów rozpętał istny huragan oklasków. Okrzykom na cześć Armii Polskiej i Naczelnego Wodza nie było końca. Na żołnierzy przez cały czas defilady sypał się z okien, drzew i chodników istny deszcz kwiatów. Tłum bardzo szybko rozerwał kordony harcerskie i utworzył tak wąskie przejście, że wojsko posuwało się z trudem. Publiczność rzucała się żołnierzom na szyję, serdecznie ich całując. Krewni i znajomi żołnierzy powiększali szeregi, maszerując obok swych bliskich.

Pod adresem żołnierzy padały ustawiczne okrzyki: „Wracajcie zdrowi", „pójdziemy wszyscy wkrótce za wami".

W czasie krótkiej przerwy, jaka nastąpiła po przemarszu oddziałów piechoty, a przed defiladą artylerii, tłum samorzutnie zaintonował „Rotę" Konopnickiej. Na olbrzymiej przestrzeni od hotelu George'a aż do Teatru Wielkiego podniosło się w górę tysiące rąk, ślubując bronić Polski „do ostatniej kropli z żył" Następnie tłum odśpiewał hymn narodowy, poczym runął w kierunku oficerów i wśród entuzjastycznych okrzyków podniósł na cześć Armii, kilkanaście razy w górę gen. Zulaufa.

Podczas przemarszu artylerii tłum równie gorąco i entuzjastycznie manifestował na cześć Armii.

Po defiladzie, która trwała blisko 2 godziny, publiczność manifestowała w dalszym ciągu na cześć Polski, jej Armii i Naczelnego Wodza.

Zesłani do Berezy

Katowice, 30. 8. PAT. Za pobieranie wygórowanych cen za artykuły masarskie, władze tutejsze wysłały do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej: Maksymiliana Michalskiego, rzeźnika z Chorzowa, Maksymiliana Kabusa, rzeźnika ze Świętochłowic, Henryka Szalę, rzeźnika ze Świętochłowic i Wojciecha Osypkę, rzeźnika z Katowic-Załęża.

Zwyżka funta w Sztokholmie

Sztokholm, 30. 8. PAT. Na dzisiejszej giełdzie sztokholmskiej zaznaczyła się dalsza zwyżka funta do 18.50 wobec 18.30 wczoraj i 17.90 onegdaj.

Drugie posiedzenie gabinetu francuskiego nie przewidziane

Paryż, 30. 8. PAT. Havas donosi z Londynu, iż dziś nie jest przewidziane zwołanie drugiego posiedzenia rady ministrów.

Społeczny komitet opl. przy Gminie żydowskiej w Warszawie

Warszawa, 30. 8. ŻAT. Dziś odbyła się narada z udziałem wszystkich posłów żydowskich, na której uchwalono powołać do życia społeczny komitet propagandy sanitarnej i obrony przeciwlotniczej przy Gminie Żydowskiej w Warszawie. Głównym zadaniem komitetu będzie:

1) Propaganda sanitarna i przeciwlotnicza i uświadomienie w słowie i druku.

2) Szkolenie intruktorów i sanitariuszy.

3) Ewentualne utworzenie punktów sanitarnych w porozumieniu z odnośnymi władzami. W skład komitetu weszli wszyscy posłowie żydowscy oraz szereg organizacji żydowskich.

Dalsze aresztowania Polaków w Niemczech

Warszawa, 30. 8. PAT. Wedle otrzymanych wiadomości, cały skład gimnazjum w Kwidzyniu przeniesiono do Królewca.

W Złotowie aresztowano p. Kostenckiego, adwokata Polaka, i p. Kocika, Polaka, dyrektora banku. Szkoły zamknięto. Los nauczycieli nieznany.

Władze zarekwirowały broń i amunicję u Niemców

Bielsko, 30. 8. PAT. W nocy z wtorku na środę dnia 30 b. m. nad ranem policja bielska przeprowadziła rewizję w mieszkaniach podejrzanych o działalność dywersyjną Niemców. Organa policyjne zarekwirowały kilka samochodów z bronią i amunicją. Śledztwo w toku.

Kartuzy, 30. 8. PAT. Na teren „Szwajcarii Kaszubskiej" do miasta Kartuz i poszczególnych wsi przybyli Polacy, uciekinierzy z terenu W. Miasta Gdańska, którzy zbiegli przed terrorem i prześladowaniami Niemców lub zostali wydaleni.

Po wybuchu bomby na dworcu w Tarnowie

Tarnów, 30. 8. (Ch). Liczba ofiar spowodowana wybuchem bomby na dworcu w Tarnowie wynosi po rozpoznaniu dalszych trupów, 19 osób. Wśród zabitych jest 5-ciu Żydów, a mianowicie: Boin Izrael Pinkas z Lublina, Ryn Sura z Lublina, Ebersmannowa Rozalia z Krynicy, Gelertner Leibisz z Podbrzezowic, nazwiska jednego zabitego Żyda dotychczas nie zdołano ustalić.

Jutro odbędzie się pogrzeb wszystkich ofiar wybuchu. O godzinie 2 odbędzie się pogrzeb żydowskich ofiar, o godzinie 4 nieżydowskich. Jutro o godz. 12 odbędzie się posiedzenie żałobne Rady Miejskiej, zaś o godzinie 12.30 posiedzenie żałobne zarządu i rady Gminy Żydowskiej.

—oo—

Otwarcie banków w Palestynie

Jerozolima, 30. 8. ŻAT. Dziś otwarte zostały banki w Palestynie, które były zamknięte przez 3 dni. Banki większe jak Anglo Palestine Bank, Barclay Bank i P. K. O. wypłacają zgłaszającym się wszelkie dowolne kwoty, mniejsze banki płacą tylko 15 procent wkładów.

Zwolnienie „nielegalnych" w Haifie

Jerozolima, 30. 8. ŻAT. W Haifie wypuszczono dziś na wolność 329 nielegalnych imigrantów żydowskich zatrzymanych przed 3-ma tygodniami na pokładzie okrętu „Rima".

Uchodźcy czechosłowaccy zostaną wpuszczeni do Palestyny

Jerozolima, 30. 8. ŻAT. W związku z koniecznością wzmocnienia sił ochronnych Palestyny w najbliższych dniach, uchodźcy czechosłowaccy, którzy przebywają w Bejrucie na okręcie „Prosula", w tej liczbie 170 oficerów i 150 szeregowych byłej armii czechosłowackiej uzyskali zezwolenie na przyjazd do Palestyny. Po krótkim pobycie w Sarafand będą oni wcieleni do służby bezpieczeństwa.

Żydzi polscy w Ameryce deklarują gotowość niesienia pomocy Polsce

Nowy Jork, 30. 9. ŻAT. Federacja Żydów polskich w Ameryce wystosowała do ambasadora R. P. Potockiego depeszę, w której zapewnia pomoc Federacji oraz wszystkich Żydów polskich w Stanach Zjednoczonych w wytworzonej sytuacji, w której Polska musiałaby walczyć o swą niepodległość. Wielu Żydów polskich w Ameryce wyraża gotowość niesienia nie tylko pomocy materialnej i moralnej, ale oddania swego życia w służbie niepodległości Polski.

Mobilizacja we Francji odbyła się gładko

Paryż, 30. 8. PAT. Na zebraniu senackiej komisji wojskowej podkreślono jednogłośnie, iż według obserwacji członków komisji powoływanie rezerwistów odbyło się gładko. Postawa powołanych była bardzo dobra. Komisja wyraziła armii gorącą wdzięczność i zaufanie, oraz zapewniła rząd o pełnym poparciu.

Koleje francuskie oddane do dyspozycji rządu

Paryż, 30. 8. PAT. Donoszą oficjalnie, że w jutrzejszym Dzienniku Urzędowym ogłoszone zostaną dekrety ministerstwa obrony narodowej oraz robót publicznych, na mocy których:

1) cały personel i tabor towarzystw kolejowych ma być oddany do dyspozycji rządu, celem zapewnienia przewozu wojsk i materiału wojennego,

) transporty towarowe aż do odwołania mają być wstrzymane całkowicie lub częściowo, zależnie od celów wojskowych, lub częściowo dla celów ruchu pasażersko-towarowego.

Pociągi będące w ruchu, będą zatrzymane na stacjach i w razie potrzeby wyładowane. Jednocześnie odnośne towarzystwa kolejowe nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za opóźnienie w ruchu pasażerskim i towarowym.

Demonstracje antywojenne w Rzeszy

Warszawa, 30. 8. (t) Wedle doniesień pism holenderskich „De Telegraaf" i „Utrechts Nieuwsblad" — wśród ludności niemieckiej daje się zauważyć rosnąca panika i coraz częstsze demonstracje przeciw wojnie. Ostatnio tego rodzaju demonstrację notowano w Kolonii, Akwizgranie i Kreffeldzie. Policja akwizgrańska rozpędzała pałkami tłum kobiet i dzieci, żegnających rekrutów, których siłą zabierano do wojska pod strażą S. A.

Obrady państw północnych

Sztokholm, 30 8. (t) Obrady 4 ministrów państw północnych w Oslo, wyznaczone pierwotnie na wczoraj zostały odłożonee na jeden dzień i rozpoczęły się w dniu dzisiejszym. Minister Sandler w towarzystwie fińskiego ministra spraw zagranicznych Erkko przybył dziś z rana do Oslo. Obrady będą trwały dwa dni. Przed wyjazdem min. Erkko oświadczył przedstawicielom prasy, że Finlandia nie wydała w związku z obecną sytuacją żadnych wyjątkowych zarządzeń wojskowych ani gospodarczych. Minister oświadczył, że jego zdaniem, wola utrzymania pokoju jest znaczna, ale wielkie koncentracje wojskowe mogą spowodować wybuch w każdej chwili.

Według prasy szwedzkiej ponowne przyspieszenie obrad w Oslo nastąpiło w związku z zaostrzeniem sytuacji międzynarodowej, co zmusza państwa bałtyckie do powzięcia wspólnej decyzji w sprawie zachowania i ewentualnej obrony neutralności.

Zakaz wpuszczania uchodźców do Holandii

Amsterdam, 30. 8. ŻAT. Minister sprawiedliwości wydał zarządzenie, zakazujące wpuszczania uchodźców jakiejkolwiek bądź przynależności państwowej do Holandii.

Heimwehra gdańska otrzymała mundury niemieckie

Warszawa, 30. 8. (Sin.). Heimwehra gdańska otrzymała mundury niemieckie. Są to mianowicie dawne czeskie mundury przesłane Heimwehrze gdańskiej.

Racjonalna organizacja aprowizacji w Anglii

Londyn, 30. 8. (t) Kierownictwo obrony cywilnej ogłasza, że zostały wydane zarządzenia w sprawie rozbudowy punktów opatrunkowych we wszystkich budynkach, gdzie będą się mieściły urzędy obrony biernej. Z drugiej strony donoszą, że zostały wydane zarządzenia, dotyczące racjonalnej organizacji zaopatrywania w żywność. Zarządzenia te przewidują terytorialne zgrupowania wielkich firm produktów żywnościowych.

Nowy obóz koncentracyjny na Morawach

Warszawa, 30. 8. (Sin.). W Mińsku na Morawach został urządzony nowy obóz koncentracyjny.

Aresztowanie szpiegów w Argentynie

Buenos Aires, 30. 8. (t) Dwie pasażerki statku „Almanzora" zostały na żądanie władz brytyjskich wysadzone na ląd. Są to 53-letnia Hiszpanka Matylda Velez Palacios i 34-letnia obywatelka argentyńska Carabelas Artigaza. Obie zostały aresztowane pod zarzutem uprawiania szpiegostwa.

Banda dywersantów przepędzona

Rybnik, 30. 8. PAT. W nocy z wtorku na środę banda dywersyjna ostrzeliwała z terytorium niemieckiego gminę Szczygłowice i Wilczę Górną, oraz rzuciła na teren Polski kilkanaście granatów. Straż graniczną zmusiła dywersantów do wycofania się z terytorium polskiego.

Gestapo zajęła dworzec gdański

GDAŃSK, 30. 8. PAT. GESTAPO ZAJĘŁA DWORZEC GDAŃSKI, KTÓRY JEST CENTRUM SIECI KOLEJOWEJ GDAŃSKIEJ, ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W ZARZĄDZIE POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH. POLSCY URZĘDNICY KOLEJOWI NA DWORCU GDAŃSKIM NIE MOGĄ ZUPEŁNIE WYKONYWAĆ SWOICH FUNKCYJ. DWORZEC ZOSTAŁ UDEKOROWANY FLAGAMI NARODOWO - SOCJALISTYCZNYMI.

Dalsza seria gwałtów i bezprawia Gdańska

Gdańsk, 30. 8. PAT. Ze strony władz gdańskich ograniczono nieprawnie maksymalny ruch pociągów na trasie Gdańsk—Tczew i Gdańsk—Gdynia. Na tym ostatnim odcinku pociągi nie kursują. Na odcinku Gdańsk—Tczew z dużym opóźnieniem. Podróżni podlegają rewizji. Ograniczony został również ruch utobusowy na wszystkich liniach na terenie olnego miasta.

* * *

Gdańsk, 30. 8. PAT. W czasie przejazdu pociągu z Sopot do Gdańska, a następnie do Tczewa, gdańska policja polityczna przeprowadziła rewizję, aresztując cały szereg osób, których spisy miała już przygotowane. Przeważnie są to Polacy gdańsc

Dalsza prowokacja Gdańska

Gdynia, 30. 8. PAT. Wczoraj wieczorem dwaj polscy inspektorzy celni udali się samochodem z Gdańska do miejscowości Piekło na terenie Wolnego Miasta, celem zlustrowania placówki celnej. Auto, którym przyjechali, zostawili przed miejscowością Piekło, do której doszli pieszo. W czasie ich nieobecności zebrał się tłum, który auto zdemolował i obił szofera. Gdy polscy inspektorzy celni powrócili na miejsce, gdzie auto zostawili, nie zastali już go, zostało bowiem zabrane przez napastników. Policja gdańska nie dała w tej sprawie żadnych wyjaśnień, ani odpowiedzi co stało się z autem. Inspektorzy celni wraz z szoferem doszli do najbliższej stacji kolejowej i powrócili do Gdańska.

Wolny Gdańsk podnosi głowę

Gdańsk 30. 8. PAT. Na terenie wolnego miasta Gdańska rozkolportowana została ulotka podpisana przez „Egzekutywę gdańskiego frontu wolności“ Ulotka ta wzywa ludność Gdańska do przeciwdziałania najazdowi narodowo-socjalistycznemu w Gdańsku. Ulotka ta głosi, że większość kobiet i dzieci już ewakuowano z Gdańska i podjęte zostały zarządzenia w celu zgniecenia do reszty wolności obywateli gdańskich“. Przyszedł wreszcie czas, aby niewolę hitlerowską zrzucić z wolnego obywatela gdańskiego. Gdańszczanie nie mogą znieść już dłużej tych bezsennych nocy“.

Dalej w ulotce znajduje się apel do wszystkich ludzi miłujących wolność swojego miasta, aby w dniu, kiedy wybije godzina, wszyscy jak jeden mąż powstali przeciwko narodowemu socjalizmowi, nie bacząc na przelaną krew, aby w ten sposób przywrócić wolność miasta i zabezpieczyć dzieciom dobrobyt, a przede wszystkim przeciwstawić się mającej nastąpić krwawej wojnie.

Goering będzie „bronił Rzeszy“

Berlin, 30. 8. PAT. Dziś wieczór ogłoszony został dekret kanclerza Hitlera o powołaniu „Rady ministrów dla obrony Rzeszy“ pod przewodnictwem marsz. Goeringa.

Paryż o sytuacji międzynarodowej

Paryż, 30. 8. (S) W kołach politycznych sytuacja międzynarodowa uważana jest dziś wieczorem za wysoce poważną aczkolwiek zaznacza się, iż kancelarie dyplomatyczne nie tracą ze sobą kontaktów. Na zaostrzenie tej sytuacji wpłynął niewątpliwie fakt, iż Trzecia Rzesza nie ograniczając się do kontynuowania swego szantażu dyplomatycznego stworzyła nowy fakt dokonany przez obsadzenie Słowacji, co zdaniem powszechnej opinii, uważane jest za posunięcie zagrażające bezpośrednio bezpieczeństwu polskiemu. Z tej to racji dnio obsadzenia Słowacji przez wojska niemieckie, jak również reakcji rządu polskiego wysunęła się w godzinach wieczornych na czoło zainteresowań całej prasy paryskiej. — Dzienniki paryskie zamieszczają na czołowych miejscach wiadomości na ten temat, a przede wszystkiem komunikat rządu polskiego w tej sprawie.

„Petit Parisien“ stwierdza, iż Polska zaprotestowała przeciw obsadzeniu Słowacji przez wojska niemieckie i oświadcza, że zarządzenia wojskowe, jakie będzie musiała podjąć z tej racji są bezpośrednią konsekwencją kroku Niemiec.

Propozycja jednego z dzienników polskich wymiany ludności niemieckiej w Polsce na ludność polską, zamieszkałą w Trzeciej Rzeszy, znalazła bardzo życzliwe przyjęcie na łamach prasy paryskiej. Szereg publicystów komentując powyższą propozycję oświadcza jednak, iż nie należy żywić żadnych złudzeń co do tego, by mogła ona znaleźć przychylne przyjęcie w kołach kierowniczych Trzeciej Rzeszy, niewątpliwie bowiem Trzecia Rzesza celowo posługuje się mniejszościami niemieckimi, zamieszkałymi poza granicami, jako elementem prowokacji wprowadzania niepokoju w stosunkach międzynarodowych.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

— Na zarządzenie władz gdańskich, sklepy spożywcze oraz inne muszą być w pewnych określonych godzinach zamknięte. Stało się to dziś po raz pierwszy.

— W oddziale firmy „Paged“ w Gdańsku zjawili się dzisiaj przedstawiciele gdańskiego urzędu celnego, którzy nie pozwolili opuścić portu gdańskiego holenderskiemu statkowi załadowanemu polskim drzewem.

— Dnia 29-go bm. około godziny 21 placówka straży granicznej Kwasiły pow. przasnyskiego została ostrzelana kilkoma seriami z karabinu maszynowego ze stron niemieckiej. Strzały nie wyrządziły żadnych szkód.

— Wbrew przewidywaniom, jakie londyńskie koła polityczne robiły rano, parlament nie został zwołany na jutro a szefowie opozycji nie wystąpili z taką inicjatywą. Ogólne wrażenie jest, że sytuacja nie uległa zmianie.

— Havas donosi, że dziś rano ambasador francuski odwiedził angielskie ministerstwo spraw zagranicznych, gdzie pozostał 40 minut. Została mu zakomunikowana treść odpowiedzi Hitlera na ostatnią notę Wielkiej Brytanii. Również dziś odwiedzili ministerstwo spraw zagranicznych ambasadorowie Brazylii i Rumunii.

Premier Dadalier przyjął szefa sztabu generalnego armii gen. Colsina.

— „Diplomatisch-Politysche Korrespondenz“ utrzymuje że przewlekanie się ratyfikacji niemiecko-sowieckiego paktu o nieagresji nie umniejsza jego znaczenia i występuje przeciwko głosom prasy zagranicznej, nie uwzględniającym faktu, jakoby pakt wchodził w życie z chwilą jego podpisania.

— Agencja Havasa donosi, że komunikacja kolejowa między Węgrami, Rzeszą niemiecką i Słowacją została przerwana z powodu restrykcyj w związku z transportami niemieckimi w Słowacji. Dyrekcja węgierskich kolei wskazuje, że odnosi się to do komunikacji na liniach Budapeszt — Bratysława i Budapeszt — Wiedeń.

— Statek niemiecki „Leipzig“ przybył do Cristobal zamaskowany, z przemalowanymi na kolor czarny kominami i zatartą nazwą.

— Ambasador angielski lord Lithian konferował rano 40 minut z Cordell Hullem, podczas kiedy ambasador Francji został przyjęty przez Sunner Wellesa.

— Agencja Havasa donosi z Paryża, że dziś rano min. Bonnet odbył dłuższą rozmowę z ambasadorem Francji w Moskwie Naggiar, który wczoraj wieczór przybył samolotem do Paryża.

Rzym. Wczoraj ogłoszono zakaz sprzedaży kawy na rynku prywatnym. Wszystkie zapasy kawy zostały zastrzeżone dla wojska. Wszystkie firmy otrzymały polecenie oddania posiadonych zapasów do dyspozycji władz

Dania i Litwa ogłaszają neutralność

Londyn, 30. 8. PAT. Ogłoszone zostało oficjalnie, że poseł brytyjski w Kopenhadze, wobec powiadomienia go przez duńskiego ministra spraw zagranicznych o deklaracji rządu Rzeszy niemieckiej w sprawie uszanowania neutralności Danii, zawiadomił rząd duński, że dopóki neutralność Danii szanowana będzie przez Niemcy, szanowana ona będzie również, rzecz oczywista, przez rząd brytyjski, który nie żywi żadnego pragnienia, aby Dania wciągnięta została do wojny.

* * *

Kowno, 30. 8. PAT. W dniu dzisiejszym premier litewski gen. Czernius udzielił przedstawicielom pism litewskich wywiadu, w którym omówił stanowisko Litwy wobec sytuacji międzynarodowej. Gen. Czernius powiedział m. in. co następuje: „Sytuacja międzynarodowa jest bardzo napięta, a pokój w Europie jest w niebezpieczeństwie. Państwo nasze ogłosiło neutralność. Nasze siły zbrojne będą broniły terytorium litewskiego przed każdą próbą agresji. Rząd i armia czuwają na straży niepodległości Litwy. Dlatego też armia nasza została uzupełniona drogą powołania rezerwistów. Wierzymy, że bezpośrednie niebezpieczeństwo nie zagraża w tej chwili naszemu krajowi.

Kronika krakowska

Dyżury aptek

Dziś mają dyżur nocny apteki: Rynek Gł. 22, Getrudy 1, Długa 4, Krakowska 9, Kazimierza Wielkiego 78, Pl. Zgody 13, Rakowicka 1?, Modlińskiego 7.

Plenarne posiedzenie ogólno żydowskiego komitetu obywatelskiego

Dziś tj. we czwartek, dnia 31 8 br. o godz. 12-tej w poł. odbędzie się w sali prezydialnej Kahału (Skawińska 2) plenarne posiedzenie ogólno-żydowskiego komitetu obywatelskiego.

Na porządku dziennym sprawy bardzo pilne. Obecność wszystkich członków Komitetu wymagana. Osobnych zaproszeń się nie wysyła.

Węgla nie zabraknie

Zarząd miejski komunikuje, że Jaworznickie Komunalne Kopalnie węgla, posiadające w Krakowie kilka składów węglowych posiadają znaczne zapasy węgla, który sprzedają każdemu zgłaszającemu się bez wyjątku i ograniczenia. Nie ma więc obaw, aby węgla brakło. Pewne trudności w zaopatrzeniu w węgiel wynikają jedynie z powodu chwilowego braku środków transportowych, które to trudności będą jednak niebawem usunięte.

Pogotowie o. p. l. w Warszawie

Warszawa, 30. 8. PAT. Dziś w późnych godzinach wieczornych zostało na murach stolicy rozplakatowane obwieszczenia o zarządzeniu pogotowia obrony przeciwlotniczej, które zarządził z dniem 30 b. m. minister spraw wojskowych. Pogotowie obrony przeciwlotniczej trwać będzie aż do odwołania.

W obwieszczeniu są podane wskazówki o zachowaniu się ludności w czasie pogotowia o. p. l. w czasie alarmu lotniczego i po odwołaniu alarmu lotniczego.

Ludność stolicy winna się szczegółowo zapoznać z treścią powyższego obwieszczenia, które zostało rozplakatowane w całym mieście.

——oo——

Włochy przypominają się Francji

Rzym 30. 8. PAT. W zagranicznych kołach prasowych i dyplomatycznych wyrażana jest m. in. opinia, że wystąpienie „Popolo d'Italia" stanowi przypomnienie pod adresem Francji o stałej gotowości Włoch na temat kolonialny.

„Popolo d'Italia" przypomina mowę, wygłoszoną przez Mussoliniego w Rzymie, w której szef rządu sprecyzował włoskie rewindykacje kolonialne pod adresem Francji.

Zmartwienia pana Gaydy

Rzym, 30. 8. PAT. „Giornale d'Italia" w artykule Gaydy zarzuca Polsce, że nie przyjęła propozycji Hitlera oraz Anglii, że zachęca Polskę do oporu.

Przyzwyczajają ich do braku mięsa

Berlin, 30. 8. PAT. Ministerstwo aprowizacji zarządziło by celem uniknięcia uprzywilejowania klienteli restauracyj w stosunku do mas ludowych, restauracje przygotowywały przynajmniej 2 razy tygodniowo dania wyłącznie bezmięsne. Wyznaczono na takie dni poniedziałki i piątki.

I w Londynie nawołują do ograniczenia zakupów

Londyn, 30. 8. PAT. Dziś został ogłoszony komunikat urzędowy, nawołujący ludność do powstrzymywania się od nadmiernych zakupów żywności i ograniczenia ich do potrzeb normalnych. Osoby, które poczyniły już zapasy żywności, winny zaczekać je.

Zarządzenia te bynajmniej nie są dowodem braku artykułów żywnościowych, a mają na celu powstrzymane nadmiernego zapotrzebowania

Piękny dowód karności społeczeństwa krakowskiego

Dnia 30 b. m. o godz. 20 miała się odbyć na Placu Szczepańskim manifestacja pod hasłem „Naród z armią". Ze względu na obecną sytuację manifestacja ta została odwołana. Mimo to ok. godz. 20 zebrał się większy tłum na Placu Szczepańskim, który bardzo gorąco manifestował na cześć Armii. Ze względu na to, aby nie zakłócać spokoju władze postanowiły ten tłum rozwiązać. W pewnej chwili gdy podekscytowany tłum szedł ulicą Floriańską, wznosząc różne okrzyki i kierował się w stronę ulicy Basztowej, przejeżdżał motocyklem pewien kapitan lotnictwa. Widząc, że manifestacja ta może przybrać niepożądane skutki zatrzymał motocykl i przemówił do podnieconego tłumu. Rezultat był taki, że po 5 minutach przemówienia, tłum porwał tego oficera na ręce, obrzucił kwiatami i zaczął śpiewać hymn narodowy. Gdy kapitan na końcu zawołał, że „dziś cały naród jest żołnierzem, a każdy żołnierz jest karnym" — a wobec tego „kierunek do domu, kompania marsz" — tłum w ciągu kilku minut rozszedł się spokojnie do domów.

Oto piękny dowód wielkiej karności polskiego społeczeństwa i wielkiej i serdecznej łączności, jaka panuje między wojskiem a społeczeństwm cywilnym.

Henderson wręczył odpowiedź dla Hitlera

Berlin, 30. 8. PAT. Ambasador brytyjski sir Neville Henderson wręczył wkrótce po północy ministrowi spraw zagranicznych Ribbentropowi odpowiedź rządu brytyjskiego na wczorajsze oświadczenie kanclerza Hitlera.

Londyn, 30. 8. PAT. Reuter donosi, że wizyta amb. Hendersona u min. Ribbentropa trwała 35 minut. Po odjeździe amb. Hendersona o godz. 0.40 (po północy) min. Ribbentrop udał się z odpowiedzią do kancerza Hitlera.

Stany Zjednoczone przystąpią natychmiast do wojny

Nowy Jork, 30. 8. PAT. Em. admirał floty wojennej St. Zjednoczonych Stirling oświadczył na zjeździe weteranów w Bostonie, że jeżeli wojna wybuchnie St. Zjednoczone muszą do niej przystąpić natychmiast, nie zaś w końcu wojny, aby tym sposobem przyspieszyć zgnięcenie dyktatur.

Niezwykła konferencja ambasadora angielskiego z Rooseveltem

Waszyngton, 30. 8. PAT. Duże wrażenie w tutejszych kołach politycznych wywołał fakt wręczenia listów uwierzytelniających prez. Rooseveltowi przez nowego ambasadora W. Brytanii lorda Lothiana.

Zwróciło powszechną uwagę, że prezydent Roosevelt po uroczystości wręczenia odbył z amb. Lothianem półtoragodzinną konferencję. Jest to fakt bez precedensu w zwyczajach dyplomatycznych. Lord Lithuan odmówił udzielenia informacji na temat tej rozmowy.

Również wymiana przemówień przy akredytowaniu nowego ambasadora obfitowała w znamienne akcenty.

W swoim przemówieniu lord Lothian podkreślił, że rząd angielski postawił sobie zadanie uczynić wszystko co możliwe, aby utrzymać pokój oraz na drodze pokojowej osiągnąć sprawiedliwe rozstrzygnięcie w dziedzinie gospodarczej i politycznej.

Rząd W. Brytanii ma pełne zaufanie do tych usiłowań zapewnienia pokoju i zmierza do tych samych celów co i prezydent Roosevelt i cały naród Stanów Zjednoczonych.

Prezydent Roosevelt odpowiedział, że rząd Stanów Zjednoczonych i cały naród amerykański od wielu lat ciągle dążył do zapewnienia pokoju i położenia kresu agresji. Jest on szczęśliwy, że rząd i cały naród W. Brytanii zdążają do tych samych celów.

Jugosławia nie sprzyja państwom osi

Białogród, 30. 8. PAT. Agencja Havas donosi, że czynniki kompetentne w Białogrodzie, zapytane w sprawie depeszy Niemieckiego Biura Informacyjnego, jakoby neutralność Jugosławii w razie wojny miała być neutralnością życzliwą w stosunku do państw osi, oświadczyły, że podobne informacje mogły pochodzić jedynie od sób niekompetentnych, wyrażających poza tym jedynie własną opinię.

Masowe aresztowania w Gdańsku

Gdańsk, 30. 8. PAT. W ostatnich 24 godzinach policja gdańska masowo aresztowała Polaków. Jednocześnie policja gdańska aresztowała znanego armatora gdańskiego, b. prezesa izby przemysłowo-handlowej w Gdańsku Bosselmana. Bosselman aresztowany został w chwili, kiedy znajdował się na jednym ze statków, udających się do Danii.

Gdańsk, 30. 8. PAT. W ostatnich godzinach doszło ponownie do ostrego starcia między oddziałem SS i Heimwehrą gdańską. Są zabici i ranni. Prasa gdańska, donosząc o 2 zabitych, stara się winę zwalić na stronę polską, twierdząc, że zostali oni zaatakowani na granicy polsko-gdańskiej przez „polskie bandy dywersyjne".

Pocztę szyfrową inseratową
należy wrzucać w ciągu całego dnia **tylko do skrzynki** wmurowanej w bramie przed „Nowym Dziennikiem“ a którą opróżnia się 6 razy dziennie.

Wolne posady

APTEKA [illegible] w Radomyślu W[illegible] [illegible]kuje zaraz ru[illegible] nowanego asystenta(ki) 5301g

POSZUKUJEMY kilku zdolnych sprzedawczyń z działu obuwia oraz młodego słuchącego od 1/9. Zgłoszenia: „Botina“ Szewska 17. 5638k

POSZUKUJĘ samodzielnego czeladnika fryzjerskiego do prowadzenia zakładu, Kraków, Mikołajska 26. 5323g

DYPLOMOWANA absolwe[illegible] i ę. fra[illegible]kie[illegible] praktyka biurowa [illegible] posady. Oferty pod „5497 Kwalifikacje“ Adm. „Nowego Dzien[illegible]

Posad poszukują

FIRANKI, serwety, **BLUZKI, BIELIZNĘ**, wyprawy ślubne wykonuje artystycznie Pracownia **POLA FREY LICHOWA**. Kraków, Karmelicka 7. Tel. 188-45. 5505k

SZOFER (Uchodźca) prywatny z 12-letnią praktyką — poszukuje posady. Zgłoszenia „9688“ Adm. „Nowego Dziennika“. 5321g

TAPICER (uchodźca z Niemiec) doskonały pracownik szuka pracy. — Zgłoszenia Krakowska 14 Banaszek. 4749k

UCHODŹCZYNI poszukuje posady gospodyni w miejscowości letniskowej. Łaskawe zgłoszenia M. Horn u Blum, Kraków, Kalwaryjska 21/13.

HEBRAJSKIEGO i niemieckiego wyucza szybko i dokładnie rutynowany pedagog-hebraista z Niemiec — **SCHÄCHTER, DIETLA** 49, m. 21. 8101g

PRZYJMUJĘ do szycia, chodzę po domach, wykonuję wszelkie przeróbki. Liser, Sebastiana 31, m. 9. II p. 4511g

EMIGRANTKA z Niemiec znajomością języków niemieckiego, angielskiego i częściowo francuskiego chętnie zmieni posadę do dzieci. Referencje bardzo dobre. Pierwszeństwo posada z utrzymaniem bez mieszkania. Dziennika“ pod „9515“. 5269g

PRZEPISUJĘ na maszynie, Voglówna, Gołębia 2/8, tel. 109-97. 5191g

Kupno

HALLO! Telef. 168-21. Garderobę, bieliznę noszoną kupuję płacę najwyższe ceny. Goldbegr, Gazowa 11. 5073g

Sprzedaż

MASZYNY do pisania walizkowe nowe od zł 250.— gotówką, ratami — poleca „MASZYNODOM“, Kraków Zwierzyniecka 4. 5024k

KORZYSTNE kupno! **KAMIENICA** nowa, trzechpiętrowa, **PEŁNOKOMFORTOWA**, Juliusza Lea, **SCHRON** gazowy, dochód **ROCZNY** 9.200.— cena 115.000.— sprzeda **POSNER-BALKEN**, — Kraków, **SEBASTIANA** 7, tel. 143-63. 5641k

PRYWATNE MĘSKIE MATEMAT.-FIZYCZNE

LICEUM

i męskie GIMNAZJUM

im. Ks. H. Kołłątaja

obydwa zakłady z pełnymi prawami szkół państwowych

w Krakowie, ul. Czapskich 5

przyjmują **WPISY** codziennie od godz. 9-tej do 13-tej

PLUSKWY tępi doszczętnie oryginalny płyn **JOK**: Drogeria **SCHAPSENSOHNA** — Kraków — Plac Nowy 4113g

USZCZELNIENIA PRZECIWGAZOWE. RĘKAWICE I BUTY PRZECIWIPERYT. I T. P. KLAMRY OPATRUNKOWE — POLECA: HURTOWNIA ARTYKUŁÓW GUMOWYCH „ARTYGUM“ STAROWIŚLNA 31, TELEFON 182-41. 5302g

KAMIENICĘ nową, piętrową, bez **PRZENOŚNEGO**, dochód **MIESIĘCZNY** 910.— złotych, cena kupna 26.000.— sprzeda **POSNER-BALKEN**, Kraków, **SEBASTIANA** 7, tel. 143-63. 5639k

ELEGANCKO umeblowany, pełnokomfortowy pokój — wolny Al. Krasińskiego 5/10 5318g

DUŻY komfortowy do wynajęcia pokój. — Skawińska 11/3. 5310g

ELEGANCKI pokój dla Pana, zaraz wynajmę. Pomorska 7 m. 3 5313g

POKÓJ komfortowy, telefon dla 1 pana wolny. Rzeszowska 8 m. 5. 5300g

MAGAZYNY jasne, suche, zabezpieczone w całości lub częściowo wynajmę. Zgłoszenia: Telefon 116-09. Kraków. 5631k

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO KARMEL KOLETEK TRZY 5041g

KONCESJONOWANE KURSY HANDLOWE FEINBERGA STAROWIŚLNA 28. **WPISY** codziennie. Także prywatna nauka: księgowości, stenografii, kaligrafii, maszynopisma etcetera. 5607k

KOŁO Przyjaciół **PRZEDSZKOLA** przyjmuje dzieci w wieku przedszkolnym. — Zgłoszenia codziennie w publ. szkole powsz. Nr 15 im. Kl. Tańskiej ul. Miodowa 1. 36a od godz. 10—12. 5295g

ANGIELSKIEGO początkujących, zaawansowanych — literatura — gramatyka — przedmioty handlowe. Starowiślna 41/8. 5390k

KURSY KROJU, modelowania, szycia Koncesjonowane Elwiry **HALPERN-SÜSSEROWEJ** rozpoczynają kurs 7 września. Nauka najnowszym systemem. Świadectwa ukończenia. Wpisy: Kraków **KRUPNICZA** 18. 5065g

PRZEDSZKOLE Karmelowej i Mali Rubinstein, Sebastiana 13 przyjmuje wpisy od godz. 11—1. 5319g

Zdrojowiska

ZAKOPANE. Wesoło i dobrze spędzisz czas w znanym komfortowym pensjonacie **„JUŻAND“** ul. Chałubińskiego. Kuchnia rytualna. — Zarząd Rothów. 5315k

Różne

ZAKŁAD fryzjerski obejmę w dzierżawę. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „9672“ Adm. „Nowego Dziennika“. 5312g

UWAGA! 26 b. m. zgubiłem na dworcu w Krakowie paszport, wystawiony w Lipsku na nazwisko Lazar Arjan. Proszę znalazcę o oddanie paszportu: Wielopole 22/7 lub w Komisariacie P. P. 5317g

PIĄTEK 25/8 godz. 4.30 rano na dworcu w Krynicy zaginęły dwie walizki z garderobą damską. Ktokolwiek może udzielić wskazówek, — zechce zawiadomić: Reiss, — Łódź, Pomorska 41a, za zwrotem kosztów i wynagrodzeniem 5645k

Tow. „Ognisko Pracy“, Kraków, Skawińska Boczna 7 zawiadamia, że przyjmuje

Wpisy do Gimnazjum Krawieckiego, do Gimnazjum Bieliźniarskiego, do Jednorocznej Szkoły Przysposobienia Krawiecko-Bieliźniarskiego, do Jednorocznej Szkoły Przysposobienia Dziewiarskiego (Trykotarskiego), i do Jednorocznej Szkoły Przysposobienia w Gospodarstwie rodzinnym I stopnia.

EGZAMIN WSTĘPNY do Gimnazjum krawieckiego i do Gimnazjum Bieliźniarskiego dnia 1 września b. r. Informacji udziela i wpisy przyjmuje Sekretariat w godz. od 11 do 13-tej. — Tel. 158-21. 5592k

FIRANKI Kapy, Serwety, przefasowanie i czyszczenie — uskutecznia: Atelier Seelenfreund, Dunajewskiego 6. 4252k

KILOFY, GONGI, stare — Tanio. Finkelstein, Skad żelaza. Nadwiślańska 25. 5314g

KAMIENICĘ nową, nadzwyczaj **LUKSUSOWY** komfort, obok Parku Krakowskiego, dochód 7.500.—, cena 105..000 — sprzeda **POSNER-BALKEN** Kraków — **SEBASTIANA** 7, tel. 143-63. 5636k

Lokale

POKÓJ umeblowany I piętro, balkon, komfort, dla 2 osób, z utrzymaniem Piotra Michałowskiego 6 m. 4. 5422k

DWIE uczennice (niowie) — znajdą pomieszczenie u inteligentnej rodziny. Opieka rodzicielska, wikt pierwszorzędny. Zgłoszenia Lubomirskiego 37 II p. m. 14. — godz. 3—5. 5531k

PRZYJMĘ dwóch uczni na mieszkanie z utrzymaniem. Pokój frontowy słoneczny. Pomoc w nauce. Troskliwa opieka. Referencje. Dietla 57 m. 9. 5311g

APARTAMENT dwu- trzyosobowy wykwintne utrzymanie, sytuowanym wynajmę. Plac Dominikański 4/1. 5632k

PEŁNOKOMFORTOWY pokój ul. Jabłonowskich 3 m. 4. — wolny. 5633k

PIĘKNY pokój komfortowy wynajmę zaraz sytuowanemu panu. Dietla 32/8.

ŚRÓDMIEŚCIE. — Komfortowy, dwuosobowy pokój, oddzielny, mniejszy, wmontowaną umywalką — wolne. Telefon 155-95, godz. 9—11 i 2—5. 5635k

POKOJE kawalerskie umeblowane — wolne. Czapskich 1, tel. 146-29 5637k

POKÓJ umeblowany jednoosobowy, — komfort, — ogród, łazienka — wolny. — Telefon 136-09. 5640k

ANGIELSKIEGO sposobem **KONWERSACYJNYM** — Schächter, — Zyblikiewicza 11A m. 6. od 3—7. 5136g

מודעה.

1) ספר „שירי השירים“ מאת מנחם דוד קשנסקי ז״ל. חזיון בארבע מערכות. בו מבואר היטב כל ספר שיר השירים, משלו ומליצתו, כל מקראותיו ומלותיו. מחירו עם המשלוח בפולניה חמשה זהובים ושבע ועשרים אגורה. מחוץ לארץ דולר 1.50

2) ספר „חוות קשתי“ מאת המחבר הנ״ל. הספר הזה יכיל שירים נפלאים על המאורעות האיומים והנוראים אשר עברו על אחבי בארץ רוסיה בלשון צחה ונמרצה. המחיר עם המשלוח בפולניה שני זהובים ועשר אגורות. מחוץ לארץ סנט 0.75. לפנות אל מ המחבר בדבר שני הספרים האלה

CH. KSIĘSKI
KRAKÓW (Poland)
ulica Kalwaryjska 14

OGRODNIK-uchodźca — doskonały pracownik, pracował 7 lat w Niemczech, ku wielkiemu zadowoleniu pracodawców — szuka pracy. — Łaskawe zgłoszenia: Markus Rosenblum u Faltbaum — Kraków XXII, Smolki 14. 4477k

DYREKCJA Szkoły Zawodowej „Ognisko Pracy“ — wzywa wszystkie uczennice i absolwentki szkoły, aby stawiły się do pracy w czwartek o godz. 11. 5643k

ZGUBIONO w niedzielę 27 bm. o godzinie 9-tej rano na dworcu w Krynicy pudło o kragłe zawierające książki, miesięczną kartę kolejową t. d. na nazwisko Chana Springer, Oświęcim. Na pudle związane 2 laski z parasolką. Uprasza się łaskawego go znalazcę o zwrot tegoż na powyższy adres. 5316k

FARBA OLEJNA szarostalowa — przepisowa — do malowania parkanów — „FARBOBLASK“ Kraków Kalwaryjska 29. Tel. 149-7[illegible] [illegible]

ETYKIETY FIRMOWE

jedwabne. półjedwabne oraz bawełniane dla fabryk konfekcji, bielizny i obuwia, salonów modniarskich, krawieckich i t. p. monogramy, litery i liczby tkane poleca **B. OHRENSTEIN**,

Biuro: KRAKÓW, SMOCZA 4, tel. 210-85

Konserwacja
Naprawa
Odnawianie
Maszyn biurowych
wszelkich systemów

Edward ABSLER
Kraków
FLORIAŃSKA 6.
Tel. 109-05.

REKLAMA DZWIGNIĄ HANDLU

INSERATÓW DROBNYCH nie przyjmuje się telefonicznie tylko wprost w Administracji i wyłącznie ZA GOTÓWKĘ.

Pocztę szyfrową odbierać można tylko w ciągu 14 dni od daty ukazania się odnośnego inseratu.

PRENUMERATA w Krakowie z odnoszeniem i bez odnoszenia oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . miesięcznie zł 4.30 kwartalnie zł 12.90
Zagranicą z przesyłką pocztową miesięcznie zł 7.50 kwartalnie zł 22.50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. Strona w tekście i nadesłanem ma 3 łamy po 76 mm. Strona za tekstem ma 6 łamów po 38 mm. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów.

CENY w złotych: I strona 1.25. Tekst 1.00. Nadesłane 0.75. Za tekstem 0.25. Drobne od słowa 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 groszy. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy zł 5.—. Ogłoszenia ślubne i zaręczyny nowe zł 10.— Podziękowania lekarskie do 25 mm zł 10.— Nekrologi (klepsydry) do 60 mm w I. łamie zł 20.— Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedz. i dni poświąt.

Wydawca: Za spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor: Dr. Mojżesz Kanfer.
Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, — pod zarządem Maksymiliana Feldmana.